

Catalunya Cristiana

[/catalunyacristiana](#)

[catalunya_cristiana](#)

www.catalunyacristiana.cat

[@catorcristiana](#)

[catalunya cristiana](#)

Talent sense etiquetes

Parlem de fundacions i empreses que donen feina a persones amb discapacitat funcional i intel·lectual P8-11

• Els pares i mares sinodals presenten el text "Carta al Poble de Déu"

P 14-15

SUMARI

5 NOVEMBRE 2023

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	12
Diàleg	24
L'Entrevista	26
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	38
Agenda	46
Des del carrer	47

16-17

Víctimes cristianes a Terra Santa

El conflicte entre Israel i Hamas impacta en les diferents confessions

26-29

**Testimoni del monjo de Montserrat
Sergi d'Assís**

Missioner a Tororo,
a l'est d'Uganda

22

“El cinema és una de les potes més importants de la cultura”

Judith Colell, presidenta de l'Acadèmia del Cinema Català

38-40

Entrevista a Miguel Montenegro

Director de la Comissió de Drets Humans d'El Salvador

EDITORIAL

Feina digna per a tothom

Feina i habitatge dignes és igual a una vida digna. Prou bé que saben aquesta equació les entitats que treballen a favor de les persones més vulnerables.

En el número d'aquesta setmana ens fixem en la importància de donar feina a persones amb discapacitat funcional i intel·lectual, i en el camí que encara hi ha pendent de recórrer. S'estima que a Catalunya hi ha 634.000 empreses. De totes elles, 8.152 tenen més de 50 treballadors, per tant estan obligades a contractar el 2% de persones amb certificat d'alguna discapacitat, d'acord amb el decret 86/2015. Tot i que no es disposa d'estadístiques, segons exposen els responsables de la formació i acompanyament a l'entrada en el món laboral de les persones amb aquesta diversitat funcional, més del 75% de les empreses no compleix la normativa integradora.

Que tothom tingui feina digna, per tant, encara és un deure pendent de la nostra societat, encara més quan es parla de col·lectius amb necessitats especials. D'aquí la importància de fundacions, entitats i empreses amb ànima i motor social; algunes d'elles impulsades per pares i mares que han desplegat solucions perquè els seus fills es puguin desenvolupar de manera autònoma. És qui conviu amb aquestes necessitats especials en el dia a dia qui veu més fàcilment tot allò que els fa bé a persones a qui els cal més suport que a altres. També són ells els més conscients dels obstacles que troben per accedir a un dels pilars de la inclusió social i l'autonomia personal: una feina remunerada.

Com va dir el papa Francesc, el 3 de desembre del 2022, amb motiu del Dia de les Persones amb Discapacitat, “acollir les persones amb discapacitat i respondre a les seves necessitats és un deure de la comunitat civil i eclesial”.

.....

Subscriviu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e _____

Forma de pagament

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (**ompliu ordre adjunta*)

*Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular del compte _____

Tel. titular del compte _____

A/e titular del compte _____

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Fundació Missatge Humà i Cristià
(Catalunya Cristiana)

Departament de Subscripcions

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Signatura del titular _____

La setmana en tuits

SÒNIA PAU CORTADA
@SONIAPAUC

Periodista

25/10/2023

Que bonic que és cada any!
Unes sabates, un llum i una
flor per cadascuna de les 65
persones sense llar que han
mort a Barcelona. Que la
terra us sigui lleu #Ningú-
SenseRecord

XISKYA VALLADARES
@XISKYA

Religiosa de Puresa de Maria

24/10/2023

L'Església Palmariana,
que no és catòlica per molt
que ells diguin, ha ater-
rat a TikTok. També hi són
moltes sectes i tota mena
de confessions religioses. I
malgrat això, moltes diò-
cesis catòliques no hi són.
Però després es queixen que
estan buides

TXELL FEIXAS TORRAS
@TXELLFEIXAS

Periodista

23/10/2023

L'Afganistan, trencat:
gairebé la meitat d'infants
de menys de 5 anys pateixen
desnutrició crònica.
La majoria són nenes, que
els talibans i molts pares
consideren que no mereixen
la mateixa atenció que els
nens

ENRIC CANET
@ENRICBCN

Casal dels Infants de Barcelona

21/10/2023

Avui fa quaranta-cinc anys
el teixit veïnal del barri del
Raval amb una colla de joves
de la ciutat van construir
una Casa dels infants i per
als infants. Moltes gràcies a
tothom!

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

PREGÀRIA PER LA PAU AMB EL PAPA

La jornada de pregària, dejuni i penitència, convocada pel Papa per al 27 d'octubre, va ser molt present a la nostra programació. Després d'haver-la anunciat des dels dies anteriors, vam transmetre en directe, de 18 a 19h i des del Vaticà, la trobada presidida per Francesc. Després d'un cant inicial que demanava a la Mare de Déu una mirada al seu poble, es va resar el Rosari, amb la participació del poble mitjançant diversos lectors i lectores i els cants animats per un cor. Acabats els cinc misteris de la pregària mariana, es va fer un silenci

que va donar pas a una exposició del Santíssim Sagrament, amb adoració dels presents.

A banda d'aquesta pregària des del Vaticà, on el Pontífex va fer una reflexió en forma de petició per la pau a Terra Santa, a Ucraïna i a tot el món, Ràdio Estel també va oferir, dins la missa de les 19.15h, la participació de l'arxidiòcesi de Barcelona des de la catedral, on es va incloure aquesta invocació, en comunió amb el Sant Pare, després d'una exposició del Santíssim, de 14 a 18h, un Rosari per la Pau i Vespres.

Zoom **CARME MUNTÉ**

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya i la Direcció General d'Afers Religiosos del Govern de la Generalitat han elaborat unes recomanacions adreçades als periodistes sobre el tractament informatiu del fet religiós. El document, que es pot consultar a www.cac.cat, proposa defugir les simplificacions i els tòpics, i incorpora una guia amb els errors més comuns i les propostes per evitar-los. L'acte de presentació, que es va fer el 24 d'octubre al Palau Centelles de Barcelona, va incloure una taula rodona amb Xavier Graset, Míriam Díez, Míriam Hatibi i Gagandeep Singh.

L'efemèride

9 de novembre del 2020

Mor a Girona als 93 anys l'escultor Domènec Fita, autor de celebrades obres a Montserrat, la catedral de Girona o la Sagrada Família

Punt de vista

Justícia, pau i perdó

ÀNGEL MIRET
Advocat

Cal perdonar les barrabassades del passat i construir el futur junts

Els morts es compten a centenars, a milers. Infants amb la cara bruta, les robes tacades de sang, els ulls aterrits i la mirada perduda en un horitzó de raons que no entenen i que es volen imposar amb violència. Bombardejats, segrestats, colpejats. Dones maltractades, humiliades, violades. Ancians demacrats amb els ulls secs, sense llàgrimes de tant plorar. Pares i mares impotents davant la devastació i l'horror que els senyors de la guerra imposen a l'enemic i a tothom que s'oposa a la bogeria de l'extermini de l'altre.

A Occident, també a Catalunya, persones còmodament assegudes i satisfetes manifesten el seu suport incondicional als palestins o als isra-

elians. Que traspuen radicalitat i odi envers l'altre. Com si fos un partit de futbol, on els gols els representen el nombre de morts.

Com a cristians ens neguem a assistir, a participar d'aquest joc macabre. Ens volem manifestar i treballar només a favor de la pau, de la misericòrdia i del perdó, que també forma part de la justícia. Estem al costat de les víctimes. De totes. Denunciem els estats i les grans corporacions que emmetzinen les consciències i que volen assolir més poder, més riqueses, més influència a compte dels innocents.

Cal una reacció de la bona gent d'arreu del món, que són la majoria. Una voluntat massiva a favor de respostes que comptin amb la recer-

ca sincera de solucions. Perdonar les ofenses, les barrabassades del passat i construir el futur junts. Un futur lliure d'imposicions, de fanatismes, d'utilitzar el nom del Déu de la gent del Llibre per provocar dolor, humiliacions i patiment.

Cal que també Occident, en bona part responsable dels orígens del conflicte, es compromet a aconseguir una pau perdurable, on els dos pobles, nets d'Abraham i fills de Sem, convisquin en pau.

Els cristians estem al costat dels innocents. Volem formar part de l'esperança, de la construcció d'un futur a Palestina i a Israel. No hi ha pobles bons i dolents. Només víctimes i botxins.

Mirada al món

Pedres Vives i el festival Torino Spiritualità

PAU M. DURAN
Estudiant a Torí

He tingut l'oportunitat de participar en una de les activitats organitzades dins el marc de la dinovena edició del festival *Torino Spiritualità*. Enguany, el fil conductor de totes les activitats proposades es fonamentava en la reflexió sobre l'absència i els absents des de diverses realitats i punts de vista.

La comunitat de joves *Pedres Vives* va preparar una activitat d'exploració i coneixement de la parròquia dels Sants Pere i Pau, una de les esglésies del cèntric barri de *San Salvario*, sota el títol *Assenza come presenza: alle*

radici del credere. Al llarg del recorregut, que anava de fora endins, de la porta a l'altar, vam poder conèixer una mica millor la simbologia que trobàvem a cada racó del temple. En si, amb aquesta activitat, vam poder experimentar la sensació de comunitat pròpia i endèmica d'una Església, anant als fonaments de l'*ekklesia* (, que en grec antic vol dir l'assemblea). Una comunitat formada per persones de províncies molt diferents, però, que conjuntament s'aplegaven al voltant de l'altar, el protagonista silencios de la litúrgia, per reflexionar de forma comuna.

L'activitat, a més de permetre'm conèixer una mica més un dels temples de la ciutat que m'acull, em va donar l'oportunitat de descobrir un grup internacional de joves amb una missió tan necessària com ambiciosa. *Pedres Vives* (en anglès, *Living*

Stones) es defineix com una comunitat de joves cristians que, prenent com a base l'espiritualitat ignasiana, pretén formar els joves en un ambient distès d'aprenentatge teològic i artístic. Aquest aprenentatge també va lligat a una formació humana estretament vinculada a la pregària i el servei a la societat, especialment a les persones més vulnerables i necessitades.

Aprendre, pregar, estimar i ajudar en comunitat. El projecte *Pedres Vives* combina tots aquests elements en un ambient fantàstic per a qui cerca un espai de formació i socialització espiritualment únic.

Pedres Vives es defineix com una comunitat de joves cristians

**CARD. JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Arquebisbe de Barcelona

Mes de pregària

El mes de novembre que acabem d'iniciar és un mes que, per les seves característiques —augmenta el fred i es fa fosc més aviat—, es presta al recolliment i a la pregària. És un mes en què l'Església universal ens anima a mirar amb esperança la mort i la vida eterna i, per això, ens convida a pregar intensament pels nostres difunts perquè ja puguin gaudir de la vida celestial.

A més, el mes de novembre és un període en què des de les diòcesis amb seu a Catalunya exhortem els fidels a pregar i a oferir sacrificis per les vocacions al sacerdoci. Per tot això, i agraint per endavant la vostra participació, he cregut oportú compartir amb vosaltres una història preciosa amb el desig que sigui un estímul per a la vostra vida de pregària.

La filla d'en Josep va demanar a un capellà que anés a visitar el seu pare per fer una pregària amb ell, ja que estava molt malalt.

Quan el sacerdot va arribar a l'habitació del malalt, va trobar en Josep al·lit amb el cap recolzat sobre un parell de coixins. Hi havia una cadira al costat del seu llit. El prevere va pensar que l'home esperava alguna visita.

—¿Suposo que m'estava esperant? —li va preguntar el sacerdot.

—No, qui és vostè? —li va preguntar l'home.

—Soc el capellà que la seva filla ha cridat perquè pregués amb vostè; quan he vist la cadira buida al costat del seu llit he suposat que vostè sabia que jo vindria.

—La cadira... apropi's, li explicaré una cosa. Això no ho he explicat mai a ningú, però tota la meua vida l'he passat sense saber com pregar. Un cop a l'Església vaig sentir alguna cosa sobre la pregària, però mai no

vaig entendre com havia de pregar. Fa uns quatre anys, el meu millor amic em va dir: "Josep, pregar és simplement tenir una conversa amb Jesús. Et suggereixo que facis el següent: asseu-te en una cadira i posa'n una altra de buida davant teu, després comença a conversar amb Jesús, sabent per la fe que Ell està assegut davant teu. Això no és una cosa esbojarrada, perquè Ell mateix ens va dir: 'Jo estaré sempre amb vosaltres' (cf. Mt 28,20). Per tant, tu li parles i l'escoltes, de la mateixa manera com ho estàs fent ara amb mi." Així ho vaig fer i em va agradar tant, que ho he seguit fent unes dues hores diàries des de llavors. Sempre tinc molta cura que la meua filla no hovegi... ella creuria que m'estic tornant boig.

El capellà va sentir una gran emoció en escoltar en Josep.

—El que estàs fent és molt bo, no deixis mai de fer-ho.

Després va fer una pregària amb ell, el va beneir i se'n va anar.

Dos dies després, la filla d'en Josep va trucar al capellà per dir-li que el seu pare havia mort. Ell es va interessar a saber com havia passat i la filla li ho va explicar, dient-li:

—Quan vaig sortir de casa em va trucar perquè l'anés a veure. Em va dir com m'estimava i em va fer un petó. Quan vaig tornar de comprar, una hora més tard ja havia mort. Però hi ha alguna cosa estranya respecte de la seva mort. Aparentment, abans de morir, es va apropar a la cadira que era al costat del llit i hi va recolzar el cap, com si es recolzés sobre la falda d'algu. Què creu que pot significar això?

El sacerdot es va eixugar les llàgrimes i amb emoció li va respondre:

—Com desitjaria que tots poguéssim marxar d'aquesta manera!

Fundacions i empreses compromeses amb els més vulnerables

ÀNGELS LABORALS

La fira d'ocupació "Sí, i millor, di-Capacitat i Talent", celebrada els dies 4 i 5 d'octubre, és la principal fira d'inserció laboral de persones amb discapacitat.

CARME ESCALES
Barcelona

En el nostre món capitalista on l'expressió sobre el guany mutu "win-win" se sent cada cop més, però moltes vegades acaba enfortint només els més poderosos, hi ha empreses que han apostat per aplicar-la, però fent dels valors humans el seu guany més important.

És el cas de les companyies o centres especials de treball que donen feina a persones amb algunes dificultats per a certes activitats, però amb capacitats òptimes per desenvolupar-ne d'altres. Algú que coneix bé les possibilitats d'adaptació dels llocs de feina i la gran quantitat de gent que ho espera i necessita és Miquel Vidal. Dirigeix la Federació de Centres Especials de Treball de Catalunya (FECETC), i diu: "La disca-

pacitat no està en les persones, sinó en la societat que ens envolta. Cal la reducció dels obstacles, accessibilitat física per facilitar la mobilitat, digital, cognitiva..." Però, afegeix: "El més complicat de superar són els prejudicis i l'estigmatització dels diferents."

Des d'Aura Fundació parlen de donar l'oportunitat a les persones amb diversitat funcional, "de no sentir-se diferents", i de "l'opor-

tunitat a la societat d'entendre la diversitat". Són dos mons massa separats, com l'oli i l'aigua, que s'han de trobar i créixer i enriquir-se mútuament. I el món laboral és un gran espai integrador i normalitzador. Com expressa Miquel Vidal, "hem d'adaptar la societat a les persones, a totes, i no a l'inrevés, perquè la inclusió de les persones amb discapacitat és un valor per a la societat".

Per llei, les empreses amb un determinat nombre d'empleats han de procurar uns llocs de treball per a persones que conviuen amb alguna discapacitat, però que tenen també molt per aportar. És un requeriment legal que no es compleix, segons expliquen els afectats. El decret 86/2015 obliga a incorporar en plantilla un 2% de persones amb discapacitat. I la Llei de la Funció de l'Administració de l'Estat estableix en un 10% el nombre de places reservades per persones amb discapacitat en les ofertes d'ocupació pública. L'administració pública és un dels contractadors de personal directe més importants del país. Hi ha 10.000 empreses públiques a Espanya amb 2.731.117 treballadors.

S'estima que a Catalunya hi ha 634.000 empreses. De totes elles, 8.152 tenen més de 50 treballadors, per tant estan obligades a contractar el 2% de persones amb certificat d'alguna discapacitat. Tot i que no es disposa d'estadístiques, segons exposen els responsables de la formació i acompanyament a l'entrada en el món laboral de les persones amb aquesta diversitat funcional, més del 75% de les empreses no compleixen la normativa integradora.

"Només que es fes complir la legislació aprovada, ja faríem un gran pas", tal com afirma Francesc Sistach, director general de Specialisterne, un exemple d'empresa nascuda fa vint anys del desig d'integrar. És un desig que materialitzen cada dia amb la inclusió laboral de persones amb autisme i altres diagnòstics dins de la neurodiversitat. Amb presència a catorze països, han acompanyat l'entrada al món laboral unes 10.000 persones, gràcies a trobar l'encaix idoni de totes dues parts, la d'aquella capacitat concreta del treballador i la necessitat de realitzar una tasca precisa que requereix d'aquella capacitat.

Ho han sabut fer tan bé, en gran part perquè Sistach coneix molt bé l'autisme, com a pare d'una noia que hi conviu. Des del coneixement del talent de persones neurodivergents, les ajuden a créixer professionalment i a posar en valor les seves capacitats, en molts casos especialment adequades per a determinades tasques. I a les empreses les ajuden a obtenir tots els beneficis d'incloure aquestes persones i a generar un impacte social positiu.

Specialisterne és com aquella pedreta que es llença a l'aigua d'un estany en calma i va fent ona expansiva del seu impacte positiu. Van començar fa més de vint anys allò que ara, amb la seva ajuda i exemple, fan nombroses empreses. La feina de Sistach el porta sovint a interactuar amb altres països i, als Estats Units, al Brasil o, sense anar més lluny, a Itàlia, ha pogut veure que "hi ha un interès per la diversitat molt més gran que al nostre país. En moltes empreses d'aquests països tenen, fins i tot, un responsable de diversitat, que inclou diversitat de gènere i també la diversitat funcional".

Per això, el director de Specialisterne sent que "culturalment estem molt lluny com a societat de països més avançats del nord d'Europa o el Canadà, on hi ha una consciència enorme sobre la diversitat. Ja m'agradaria que la nostra societat i cultura entengués molt millor aquesta diversitat". Doncs bé, en el camí d'entendre-ho tots, hi ha la seva gran tasca, i la de moltes altres com la fundació reusenca Pere Mata, que disposa d'un servei prelaboral per acompanyar persones amb problemes de salut mental, o persones dependents, a obrir-se camí professionalment, i tantes altres que entenen, integren i normalitzen la diversitat enriquint entorns personals, familiars i socials.

EL JARDÍ DE L'ESPERANÇA

La gespa d'alguns jardins del nostre entorn més proper la tallen homes i dones que conviuen amb algun problema de salut mental, o amb capacitats intel·lectuals que en redueixen el camp d'oportunitats laborals. Però que sí que han trobat en un jardí, podant arbres i matolls i regant flors, l'espai per

MIQUEL VIDAL
"La discapacitat no està en les persones sinó en la societat que ens envolta"

"Moltes empreses han entès que són més competitives si aposten pel talent sense etiquetes"

oferir socialment la seva aportació. Ho fan de la mà d'entitats com la Fundació Aspros, on treballen “per poder oferir i dotar d'accions formatives a les persones vulnerables, especialment aquelles amb discapacitat intel·lectual i problemàtica de salut mental”, explica el director de la Fundació Aspros, Enric Herrera. D'aquesta forma —afegeix— “assegurem que tinguin més oportunitats per poder accedir a la feina”.

La fundació té un Centre Especial de Treball amb diferents activitats: Parcs i Jardins, especialistes en treballs de jardineria i disseny i manteniment de zones verdes; Tecnolucions, encarregats de la gestió, custòdia i destrucció de documentació confidencial; Servilògic, que ofereix serveis logístics i manipulats de productes, i un servei de neteja per a particulars i empreses.

Darrerament han iniciat una nova activitat, batejada com a *Moments by Aspros*, que és un servei d'hostaleria especialitzat en l'elaboració de càterings per a esdeveniments. També s'encarreguen de la gestió de bars i cafeteries i, en l'actualitat, gestionen el bar del Rectorat de la Universitat de Lleida i del centre formatiu Ilerna. “Aquest projecte ens permet posar en valor i, sobretot, donar visibilitat a l'expertesa, professionalitat i dedicació de les persones”, diu Herrera. La fundació que dirigeix disposa també del servei *Impulsa't*, des del qual s'orienta, forma i insereix laboralment a través d'accions formatives i creació d'itineraris perquè les persones puguin accedir a l'empresa ordinària. Aquest és el gran repte social.

A Catalunya hi ha uns dos-cents Centres Especials de Treball (CET), entre públics i privats, i 85 d'ells estan associats a la FECETC. El gran objectiu és la inserció de totes les persones que comencen en un CET en l'empresa ordinària. Afortunadament, segons explica el director de la Federació que aglutina gairebé un centenar de CETs, Miquel Vidal, “moltes empreses han entès que són més competitives si aposten pel talent sense etiquetes”. I argumenta que “els empleats acabem sent molt més productius quan sentim que formem part d'una organització que respecta les persones i ofereix una veritable igualtat d'oportunitats”.

El Centre Especial de Treball La Torxa té com a objectiu la integració social i laboral de persones amb discapacitat, amb un grau igual o superior al 33%.

Per això, “la inclusió i la diversitat és rendible, fan les empreses més competitives, més innovadores i permeten aprofitar millor el talent de cadascun dels empleats”. Alhora, afegeix, “les persones amb discapacitat aporten beneficis tangibles i, amb el seu talent, faciliten una cultura empresarial més oberta i flexible, millora l'orgull de pertinença, atrau talent i transmet valors de marca a l'exterior”.

TOTS SOM CÒMPLICES DE LA INSERCIÓ

Si obrim bé els ulls, en botigues, supermercats, recepcions o parcs i jardins trobarem la prova de sí que

hi ha empreses que creuen en el valor d'integrar tota mena de diversitats funcionals en les seves plantilles. Començant pels iogurts de La Fageda, amb més de quaranta anys de compromís social de procurar feina a persones que ho tenen més difícil per aconseguir-ne, perquè, diuen, “el sentit del treball és un treball amb sentit”. I el seu el fan dia a dia facilitant aquest treball real i digne a qui té més risc d'exclusió social. Quan adquirim qualsevol de les seves elaboracions, de primera qualitat, fetes a la Garrotxa, estem contribuint a un gran projecte de sostenibilitat i justícia humana.

De la mateixa manera que quan comprem torrons i mel amb la fir-

ma Alemany, hem de saber que al darrere hi ha una empresa familiar d'Os de Balaguer, amb més de 140 anys d'història gràcies a l'esforç de cinc generacions, que ja no concep contractar el servei de col·laboradors externs per al manipulat, envasat i etiquetatge dels seus productes si no és amb empreses amb propòsit social. Treballen amb quatre Centres Especials de Treball de Lleida, la Fundació Privada Ilersis, L'Estel, La Torxa i la Fundació Aspros, empreses totes elles fetes de responsabilitat social i valors que són pedretes en estanys que van fent cercles cada cop més grans d'exemple.

És la petjada, l'impacte positiu

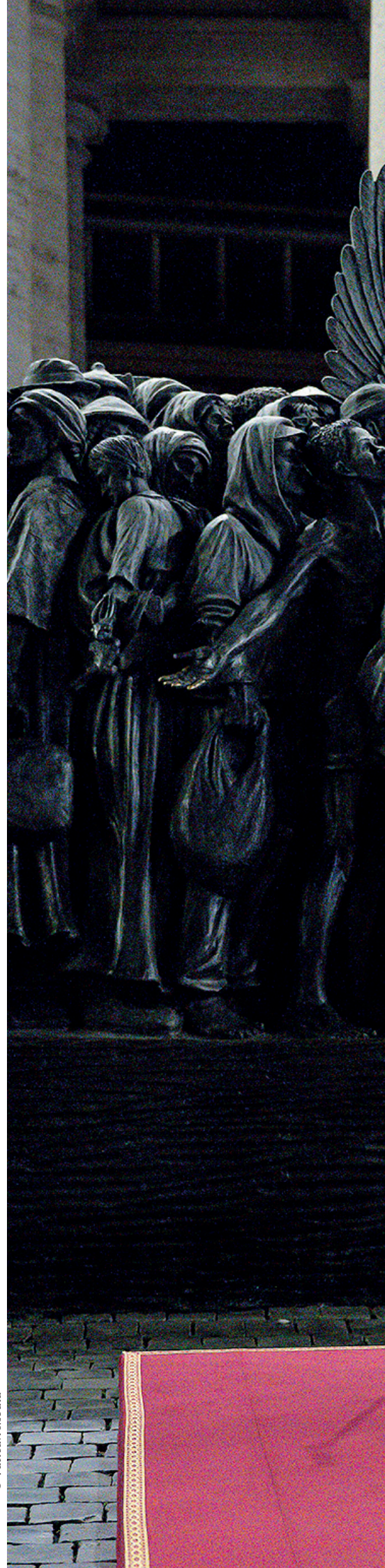
que la societat necessita per assolir la veritable sostenibilitat, que és la que integra totes les persones sense cap mena de discriminació. Una petjada en la qual tots podem continuar deixant rastre, quan triem allò que comprem. Segells com els de La Torxa o L'Estel, en l'etiquetatge d'un paquet d'avellanes o d'un potet de mel, guarden tot aquest valor afegit, i aporten humanitat a marques com és en aquest cas Alemany. Amb l'esperança que les ones de cada exemple d'inclusió real de la diversitat en el món laboral s'expandeixin fins a trobar-se, la reflexió més constructiva serà la que ens porti a tots a imaginar un món amb encaix per a tothom.

**FRANCESC
SISTACH**
“Estem molt lluny
de països més
avançats del nord
d'Europa o el
Canadà, on hi ha
una consciència
enorme sobre la
diversitat”

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana finalitzen els **treballs sinodals a Roma**, parlem de les **víctimes cristianes** al conflicte a **Terra Santa**, celebrem els **10 anys del menjador per a pobres de Sant'Egidio**, el patrimoni de la **seu d'Ègara** arriba al **Vaticà** i **Jesús Renau** reflexiona sobre el **Sínode**

El 19 d'octubre els membres del Sínode van pregar, amb el Papa, davant del monument als Àngels Desprevinguts, pels migrants i refugiats.

EL SÍNODE CONCLOU LA PRIMERA REUNIÓ A ROMA “SENSE CANVIS DOCTRINALS”

Les converses sobre diaconat femení o benediccions a parelles LGTBI han estat pràcticament inexistents

RODRIGO MORENO QUICIOS
CORRESPONSAL A ROMA

Conclou a Roma la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode sobre Sinodalitat. Els participants insisteixen que només és el final d'una etapa d'un procés que està en marxa des del 2021, perquè al Sínode li queda un any per davant. “Esperem que els mesos que ens separen de la segona sessió, l'octubre del 2024, permetin a cadascú participar concretament en el dinamisme de la comunió missionera”, expressen els membres de l'assemblea en una *Carta al poble de Déu*. En ella reivindiquen que, “per progressar en el seu discerniment, l'Església necessita absolutament escoltar tothom, començant pels més pobres”.

Demanen “escoltar aquells que no tenen dret a la paraula en la societat o que se senten exclosos, també de l'Església” i parlar atenció a les “víctimes del racisme en totes les seves formes,

en particular en algunes regions dels pobles indígenes les cultures dels quals han estat humiliades”. A més, a les víctimes d'abusos sexuals els prometen “comprometre's concretament i estructuralment perquè això no torni a passar”.

LAICS I SACERDOTS

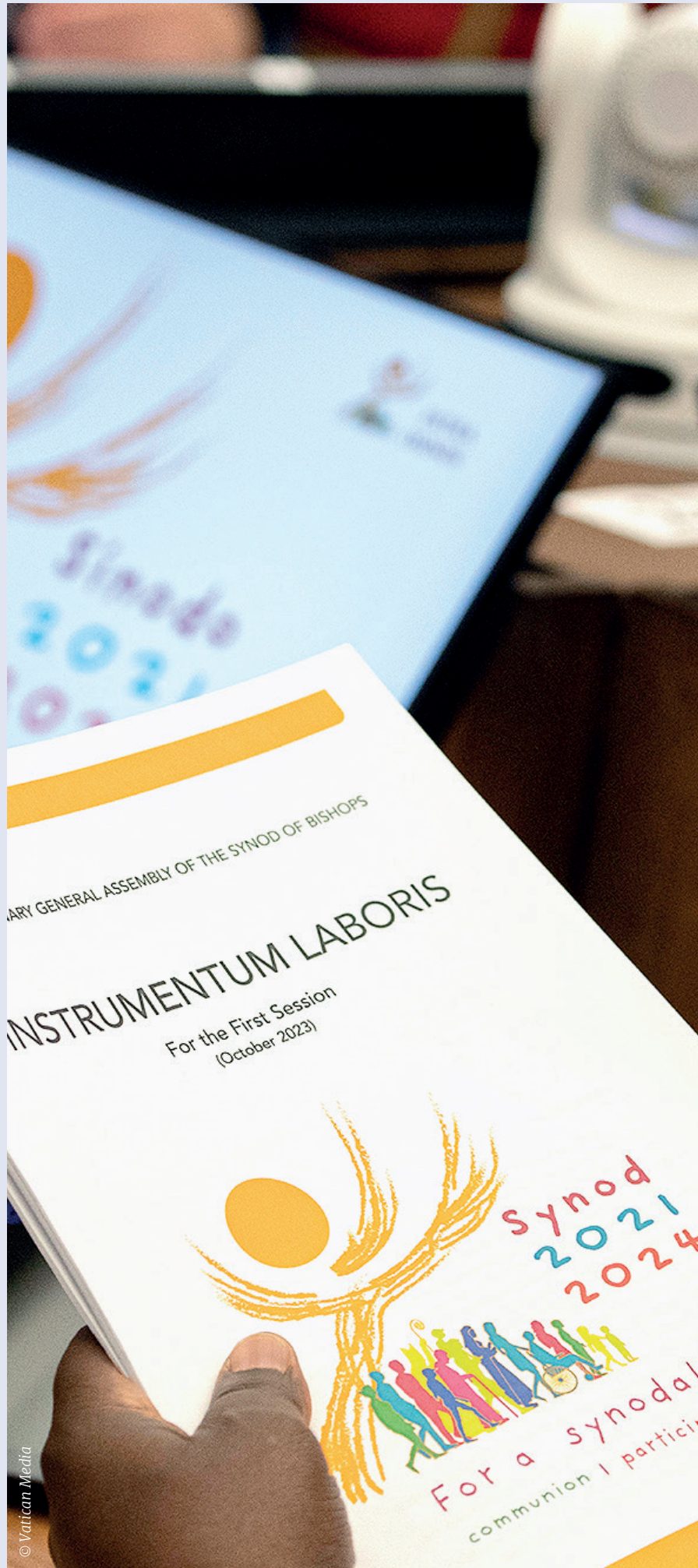
Els participants del Sínode recalquen que durant les quatre setmanes d'assemblea han abordat els temes recollits a l'*Instrumentum laboris*. El primer és la participació dels laics a l'Església, sobre els quals la *Carta al poble de Déu* recalca que són “cridats a la santedat en virtut de la seva vocació baptismal”. S'ha fet èmfasi especial en el fet que els consells pastorals de les parròquies siguin veritables òrgans de decisió.

El segon tema és el rol del sacerdot i la formació als seminaris, on s'ha especulat que hi accedeixin professores per complementar la formació psicoafectiva dels futurs ministres, els quals serviran en comunitats majoritàriament femenines i envellides. De la seva banda, la *Carta al poble de Déu* ha defensat la importància dels sacerdots, i definit el seu “ministeri sacramental” com a “indispensable en la vida de tot el cos”. També se'ls ha demanat que recordin que la seva autoritat ve del servei i no del poder.

PES MÍNIM DE BENEDICCIONS LGTBI I DIACONAT FEMENÍ

Al contrari del que assenyalava la rumorologia i les expectatives de molts periodistes, diferents pares i mares sinodals consultats per aquest setmanari han revelat que les converses sobre un possible diaconat femení i benediccions a parelles LGTBI han estat realment escasses. “És un tema que està molt inflat, la novetat del Sínode no consisteix en canvis doctrinals”, diu una religiosa. S'han abordat perquè figuraven dins de les qüestions a l'*Instrumentum laboris*, però no eren l'objecte principal de debat al Sínode. “Gairebé no s'ha tractat, hi ha interessos periodístics en aquest sentit perquè ven, és una cosa que està de moda”, afegeix un arquebisbe.

En realitat, les declaracions de participants al Sínode més destacades sobre aquests temes venen arran de preguntes explícites de periodistes que els han demanat l'opinió personal, s'hagués tractat o no el tema en les sessions d'aquell dia. Amb aquesta consideració, convé preguntar-se si les veus que acusaven el papa Francesc de “portar l'Església al desastre” i les reserves sobre el Sínode filtrades a la premsa nord-americana per cinc cardenals tenien algun fons real o, encara que moguts per bones intencions, han estat víctimes d'una intoxicació informativa.

© Vatican Media

DURÍSSIMA INTERVENCIÓ DEL PAPA CONTRA EL CLERICALISME

En un episodi molt inesperat per la seva contundència, Francesc es va adreçar a sacerdots i bisbes al final de la 18ena congregació general del Sínode, cinc dies abans del final de l'assemblea. Els va advertir sobre les temptacions del clericalisme que han d'evitar. "El clericalisme és un flagell, una forma de mundanitat que embruta i fa malbé el rostre de l'esposa del Senyor, esclavitza el sant poble fidel de Déu", va dir el Papa amb duresa. Va afegir que, "quan els ministres s'excedeixen en el seu servei i maltracten el poble de Déu, desfiguren el rostre de l'Església". I va condemnar explícitament les "actituds masclistes i dictatorials" que va dir que havia trobat en ocasions en alguns sacerdots.

Francesc va confessar que per a ell "és dolorós trobar en alguns despatxos parroquials la llista de preus dels serveis sacramentals com si fos un supermercat". "O l'Església és el poble fidel de Déu en camí, sant i pecador, o acaba sent una empresa de serveis variats", va protestar a l'Aula Pau VI.

Finalment, va lamentar "amb quanta naturalitat parlem dels prínceps de l'Església, o de promocions episcopals com ascensos de carrera". I va demanar a tots els sacerdots i bisbes que es fixessin en la senzillesa del poble de Déu. "Els membres de la jerarquia venim d'aquest poble i hem rebut la fe d'aquest poble, generalment de les nostres mares i àvies", va recordar Francesc, el qual va concloure la seva intervenció assegurant que "l'Església és Mare i són precisament les dones les que millor la reflecteixen".

Tant els bombardejos israelians com l'atac de Hamas han deixat víctimes cristianes, posant encara més en perill la seva pervivència a Terra Santa

Germans cristians, a banda i banda de la guerra

Catòlics de Terra Santa en la jornada de pregària convocada pel patriarca Pizzaballa.

P. J. ARMENGOU
CORRESPONSAL A JERUSALEM

Ni les bales de Hamas ni les bombes d'Israel pregunten per la fe de les seves víctimes abans de llevar-los la vida. Les primeres no ho van fer amb els dos catòlics filipins assassinats el 7 d'octubre passat, durant el ferotge atac del grup terrorista contra el sud d'Israel. I les segones tampoc no ho van fer amb els 18 palestins cristians, morts en el bombardeig israelià que va afectar l'església ortodoxa de

Sant Porfiri, a Gaza, el dia 19. La guerra és sempre indiscriminada, i tot i que la majoria dels morts aquests dies a Terra Santa són jueus i musulmans, entre els difunts també hi ha germans cristians: tant nadius àrabs com estrangers. Els primers, minoria tant a Israel com als territoris palestins, són les principals víctimes col·laterals d'una confrontació que els toca molt de prop, i que posa encara més en perill la seva pervivència a la

regió. I els segons es troben en una posició especialment vulnerable, ja que generalment són treballadors migrants sense accés a refugis, i oblidats pel govern israelià.

“Després d’aquesta guerra, molts cristians a Israel, Cisjordània o Gaza se n’aniran. Especialment a la Franja, on viuen uns 1.100 cristians. Quan acabi la guerra, no en quedarà cap”, opina Yusef Daher, secretari executiu del Jerusalem Inter-Church Centre (JIC), en referència a la situació que viuen els cristians àrabs. “A Gaza, el sofriment dels cristians palestins és el mateix que el dels musulmans: també patim els bombardejos, el setge i la manca d’aigua i electricitat. Molts dels cristians que es refugiaven a Sant Porfiri havien perdut casa seva”, afegeix. A Cisjordània, la situació és millor que a Gaza, ja que no hi ha bombardejos, però l’ocupació és especialment forta, i els atacs per part de colons han crescut des de l’inici de les hostilitats. Des del 7 d’octubre s’han produït més d’un centenar d’incidents a Cisjordània, s’ha impedit el trànsit de persones cap a Israel i s’han produït detencions massives de palestins sense càrrecs. “La causa palestina és tan meva com de qualsevol altre palestí, jo també visc injustícies: la meva família va perdre terrenys perquè s’hi construïssin assentaments, no puc moure’m per la meva terra, no puc resar als Llocs Sants...”, opina Nour, cristiana de Betlem, sota setge israelià des de fa dècades.

Per la seva banda, el franciscà Lionel Goh, responsable de la pastoral dels catòlics xinesos a Israel, explica a aquest mitjà que “els immigrants que treballen amb famílies israelianes són els més exposats en aquest moment”. El pare Goh indica que, tot i que Hamas va apuntar en el seu atac contra jueus del sud d’Israel, a les llars de molts d’ells treballen empleats indis i filipins catòlics. “Alguns han estat assassinats juntament amb els seus ocupadors. Uns altres van resultar ferits”, diu. També, explica el franciscà, hi ha migrants que van resultar ferits en no poder accedir als refugis, ja que treballaven al camp, i d’altres que van ser segrestats o estan desapareguts. Entre els més de 200 hostatges en mans de Hamas, hi ha persones de més de 40 nacionalitats. I també cristians. Analistes entrevistats per aquest reportatge han indicat que els ostatges (tant israelians com

estrangers) no seran una prioritat per a l’exèrcit israelià en l’esperada operació militar terrestre sobre Gaza. De manera que el seu futur és especialment incert.

Davant d’aquesta situació, l’Església es demostra un cop més com un lloc de refugi i assistència física i espiritual. El pare Gabriel, rector de la parròquia catòlica de Gaza, explica que han habilitat diversos espais per acollir refugiats que fugen dels bombardejos o han perdut casa seva. “I n’estem preparant més”, indica. I la mateixa parròquia ortodoxa de Sant Porfiri era, fins al bombardeig, un lloc de refugi tant per cristians com per musulmans. “La nostra humanitat ens crida a oferir pau i escalf a tots els necessitats”, deia el pare Elías, rector de l’església, pocs dies abans del bombardeig a la cadena Al-Jazeera. Per la seva banda, el pare Lionel Goh també indica que l’església ha habilitat espais per als treballadors migrants: “Hem obert alguns albergs i convents per acollir qualsevol treballador migrant que ho necessiti”, explica.

Enmig de tot plegat, l’Església es troba també en una difícil situació, tot i que se li demana posicionar-se, no pot tolerar els bombardejos israelians sobre civils, però tampoc no pot defensar l’atac indiscriminat de Hamas. “La meva consciència i el meu deure moral m’obliguen a declarar clarament que el que va passar el 7 d’octubre al sud d’Israel no és de cap manera admissible i no podem deixar de condemnar-ho”, ha dit el cardenal Pierbattista Pizzaballa, patriarca llatí de Jerusalem, que ha afegit: “Tot i això, la mateixa consciència, amb un gran pes en el meu cor, em porta avui a afirmar amb la mateixa claredat que aquest nou cicle de violència ha provocat més de cinc mil morts a Gaza, entre elles moltes dones i nens.”

YUSEF DAHER

“Després d’aquesta guerra, molts cristians a Israel, Cisjordània o Gaza se n’aniran. Quan acabi la guerra, no en quedarà cap”

ESGLÉSIA EN SORTIDA

La bona praxi eclesial

En els dies previs a la inauguració del Sínode sobre la Sinodalitat (9 i 10 d’octubre del 2021), el Papa advertia sobre els riscos d’aquest sínode sense l’existència d’una bona praxi eclesial. Un dels riscos més grans era la resistència al canvi, caure en l’error de no prendre en consideració els temps que vivim. Un cop més, el Papa advertia que el Sínode no era un instrument per canviar l’Església, sinó per millorar-la.

No cal ser biblista, ni bon historiador, per percebre que la història de la salvació és un procés de canvis. Canvis que no canvien l’objectiu diví de salvar i santificar la humanitat, sinó més aviat li van donant forma, encarnant-lo i duent-lo a terme en la plenitud de cada temps (He 1,1; Gal 4,4).

És bo recordar que no som la religió d’un llibre, sinó de la persona de Jesús, el qual, en marxar sense anar-se’n, i perquè poguéssim entendre moltes coses que no podíem entendre i ens eren difícils de portar, ens va enviar la persona de l’Esperit Sant perquè, recordant-nos les seves paraules, ens dugués a tota veritat (Jn 16,5-15).

Quan era un infant, parlava com un infant, pensava i raonava com un infant; però d’ençà que soc un home, tinc per inútil el que és propi dels infants (1Co 13,11). Créixer no ens fa canviar, continuem sent els mateixos.

Créixer és voler caminar cap endavant a la perfecció (He 6,1),

La bona i necessària praxi eclesial és la de caminar plegats com a adults, a l’escolta de l’Esperit i responent als seus impulsos (*Gaudium et spes*, 11).

JOAN PALERO

Coordinador d’Escola d’Animació Bíblica a València

10 anys del menjador per als pobres de Sant'Egidio

Taula de l'amistat i la solidaritat

JAUME CASTRO
COMUNITAT DE SANT'EGIDIO

El primer amic del carrer que Sant'Egidio va conèixer a Barcelona va ser el febrer de 1989. "Visc en un hotel de cinc estrelles", va afirmar el José. Es referia a les nits estelades que contemplava quan cercava un lloc on poder estirar-se després d'una jornada feixuga a la plaça Reial. "El menjador per als pobres de Sant'Egidio és de 5 estrelles," va dir fa pocs dies el José Manuel, una persona que viu en una petita habitació llogada al barri del Raval. Aquest més d'octubre el menjador de la Casa de la Solidaritat ha complert deu anys.

Aquest menjador es troba a prop de l'antiga porta de la muralla romana del carrer del Regomir, al cor del barri Gòtic on Sant'Egidio té la seva seu. En el brindis de la festa de celebració del menjador en Joan Planas va comentar: "De la mateixa manera que es van enderrocar les muralles de la ciutat, al menjador, gràcies a la força de l'amistat amb tothom, s'enderroquen cada dia els murs de la indiferència i la marginació." És un lloc d'inclusió i un espai d'acollida i solidaritat, expressió d'una família on els pobres són posats al centre i servits a taula.

Fa deu anys al menjador van començar seient a taula 20 persones. Actualment hi seuen 250 persones cada setmana i prop de 25 voluntaris estan compromesos setmanalment en el servei. El menjador s'obre dos dies la setmana i ha acollit més de 5.000 persones, de les quals 2.593 estan inscrites i procedeixen de 81 nacionalitats. Més de 600 voluntaris han fet la seva contribució per distribuir més de 120.000 àpats calents. Gràcies a aquest servei

Celebració dels deu anys del menjador.

també s'ha ajudat directament més de 600 persones a tramitar l'empadronament o se'ls ha acompanyat per accedir als serveis sanitaris, i 36 persones ja no viuen al carrer.

Manel Alonso, que coordina el menjador, va assenyalar: "És com si els àpats que servim tinguessin un caràcter terapèutic, perquè també s'ofereix confiança i amistat." Com ressaltava Raquel Sancho, directora del menjador, "aquesta festa no és una autocelebració, sinó una oportunitat per comprendre i continuar en la nostra ciutat obrint un espai de solidaritat".

El dia de la inauguració del menjador, Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, va subratllar la necessitat de construir una ciutat més humana: "Cal reconstruir les xarxes de proximitat, de simpatia i de solidaritat. Perquè una ciutat és una comunitat

de destí." Durant aquests deu anys al voltant del menjador per als pobres de Sant'Egidio, s'ha construït una comunitat de destí, una gran xarxa d'amistat i solidaritat on es confon qui serveix i qui és servit. Com deia el José Luis agraint tots aquests anys junts, "aquí tenim l'al·licient de sentir-nos en família".

Actualment
seuen a taula
250 persones cada
setmana i prop
de 25 voluntaris
estan compromesos
en el servei

El bisbe i l'alcalde de Terrassa van informar el papa Francesc de la candidatura a Patrimoni Mundial de la Unesco

El patrimoni de la Seu d'Ègara arriba al Vaticà

REDACCIÓ

El bisbe de Terrassa, Salvador Cristau, i l'alcalde de la ciutat, Jordi Ballart, van informar el papa Francesc de la candidatura de la Seu d'Ègara per ser inscrita a la Llista Indicativa de Patrimoni Mundial de la Unesco. Durant l'audiència general del 25 d'octubre, van mostrar al Pontífex un memòrandum amb continguts relacionats amb el patrimoni artístic i arquitectònic de la Seu d'Ègara, la seva singularitat en relació amb l'època a la qual correspon i la seva història de més de quinze segles.

El bisbe Salvador Cristau va destacar, en una entrevista al programa *Sense distància* de Ràdio Estel, la importància d'aquest moment: "Hem anat a informar el Sant Pare de la presentació de la candidatura i a fer-lo coneixedor que estem treballant conjuntament el bisbat i l'ajuntament de Terrassa per promoure-la." Una candidatura que si s'aproves, "ajudaria a donar a conèixer un conjunt d'esglésies monumental, històric i religiós que no és gaire conegut", va manifestar Cristau.

El bisbe i l'alcalde també van lliurar al Sant Pare una aquarel·la de la Seu d'Ègara, obra del reconegut dibuixant terrassenc Robert Cabeza, i una reproducció de l'església de Santa Maria, que conserva les restes de l'antiga catedral d'Ègara.

Recordem que les esglésies de Sant Pere havien estat la seu de l'antiga diòcesi d'Ègara, a Terrassa, entre els segles V i VIII. Des de l'any 2004, la nova diòcesi de Terrassa té la catedral molt a prop d'aquest complex històric, a la basílica del Sant Esperit.

La candidatura de la Seu d'Ègara va iniciar el procés per ser inscrita a la Llista Indicativa de Patrimoni Mundial de la Unesco el 27 de març del 2015, amb la presentació oficial del projecte en un multitudinari acte ciutadà que va tenir lloc al recinte gràcies a la col·laboració

Cristau i Ballart amb el papa Francesc.

entre l'ajuntament de Terrassa, la diòcesi de Terrassa i la parròquia de Sant Pere.

L'any 2019 el Consell de Patrimoni Històric del Ministeri de Cultura va acordar inscriure la Seu d'Ègara a la Llista Indicativa, un pas fonamental per poder aspirar a formar part del patrimoni mundial de la Unesco. Des d'aleshores, es treballa en un conjunt de projectes per obtenir la inclusió final d'aquest element històric com a Patrimoni Mundial.

Entre els projectes vigents per elevar la candidatura a la Unesco destaca la iniciativa "L'Escola amb la Seu", un projecte de sensibilització educativa que l'any 2024 arribarà a la seva tercera edició.

La participació ciutadana també és un factor crucial en el camí per obtenir aquest distintiu. Per aquesta raó, l'any 2022 va néixer l'associació cultural Ter-

rassa amb la Seu d'Ègara, una entitat sense ànim de lucre que busca posar en valor el patrimoni que atresoren les esglésies.

Així mateix, des de la parròquia de Sant Pere es promou el diàleg fe i cultura a través de diverses activitats.

SALVADOR CRISTAU

"Si s'aproves la candidatura, ajudaria a donar a conèixer un conjunt d'esglésies monumental, històric i religiós que no és gaire conegut"

El papa Francesc ha convocat un Sínode universal, en tres etapes, que molts cristians han pogut compartir

Sínode i Concili Vaticà II

JESÚS
RENAU, SJ

El Concili Vaticà II va significar canvis profunds en tots els aspectes i va ser un model de diàleg i controvèrsia dels bisbes de tot el món, presidits pel Sant Pare. També va tenir dificultats importants i alguns grups que es van separar de la comunió eclesial. El Vaticà, a poc a poc, dialogant, ha aconseguit una integració real d'aquests grups.

Una de les conseqüències més importants del Concili va ser la creació del Sínode dels Bisbes, que s'han anat celebrant sobre una temàtica important cada quatre o cinc anys. El darrer Sínode sobre l'Amazònia ha significat una experiència de comunió, de diàleg i de participació que d'alguna manera ha ajudat a la decisió del camí sinodal que des de fa dos anys està vitalitzant l'Església. En una lectura fonda sobre aquesta realitat mostra tot un procés sens dubte guiat per l'Esperit Sant.

Els Sínodes que hem tingut fins ara, oficialment, estaven formats per bisbes presidits pel Sant Pare, però aquests bisbes anaven acompanyats d'assessors, especialistes en determinats temes; en general religiosos, religioses, laics, laiques, capellans i professors, de forma que tot aquest acompanyament anava significat la riquesa que ha representat el diàleg i l'experiència des de diferents carismes, cultures i dons de l'Esperit. Sens dubte això pot haver ajudat al plantejament del Sínode actual.

D'altra banda, el papa Francesc, en els seus viatges, els seus documents, en di-

àleg amb els equips que l'ajuden —pensem que seguint el mateix Esperit Sant, que ja des de fa temps ha anat guiant una autèntica transformació de l'Església—, ha convocat un Sínode universal, en tres etapes, que molts cristians han pogut compartir: etapa diocesana, etapa continental i etapa universal.

Què volem dir amb la paraula “sinodalitat”? Aquesta paraula pot tenir diverses lectures: un estil de reunions, participació molt oberta (bisbes, religioses, religiosos, preveres, diaques, laics, homes, dones, joves, gent gran...). També significa un profund treball, reflexió i pregària per expandir l'Evangelí en una societat i un món que viu grans canvis humanístics, científics, tecnològics, filosòfics, espirituals... Una mirada global a la nostra terra ràpidament mostra aquest vertiginós viatge vers un futur molt complex i fins perillós.

Les paraules de Jesús enviant els seus apòstols a predicar la Bona Nova i prometent l'Esperit Sant a l'Església en totes les circumstàncies transcendents són com la música de fons que mou el Sínode. La sinodalitat mostra tot aquest conjunt: la crida del Senyor a la seva Església, la renovació profunda d'aquesta, una esperança i un contrapès a les negatives situacions actuals, una crida a la pregària personal i col·lectiva...

Totes i tots, des de les pròpies situacions personals i comunitàries, som cridats a participar en aquest gran moviment que Déu inspira en uns moments històrics de canvis transcendents.

🌐 SANT FELIU DE LLOBREGAT

27ena Trobada de Portants del Sant Crist de Sant Quintí de Mediona

El diumenge 8 d'octubre es va celebrar, a Sant Quintí de Mediona (Anoia), la 27ena Trobada de Portants del Sant Crist. Hi van participar uns 70 portants que pertanyien a 19 confraries o cossos de portants de diferents parròquies de Catalunya. El Via Crucis es va fer pels carrers del nucli antic de la vila. L'ofici solemne el va presidir el rector de la parròquia de Sant Quintí, Mn. Francesc Pausas.

🌐 VIC

Activitats de la Delegació de Joventut per al curs 2023-2024

El nou delegat de Joventut, Mn. Lluís Vidal, va presentar les noves activitats d'aquest curs 2023-2024. Entre aquestes, destaquen un cicle de trobades de formació, pregària i servei i unes convivències per a joves adults a l'estiu. A més, hi ha programats dos recessos de cap de setmana per Advent i Quaresma, i un viatge per Cap d'Any a Estònia, a la trobada internacional de Taizé.

🌐 TERRASSA

El futur de les parròquies i la coordinació arxiprestal

El dissabte 21 d'octubre, en el marc de les XI Jornades Transmet, la diòcesi va reflexionar sobre la parròquia i l'arxiprestat com a eines evangelitzadores. Fou al col·legi Puresa de Maria, a Sant Cugat del Vallès, i van participar-hi 300 persones. Mons. Arturo Ros, bisbe auxiliar de València, feu una conferència vibrant i plena de contingut sobre l'evangelització a través de les parròquies i la coordinació arxiprestal.

🌐 GIRONA

Presentat el llibre "Fe arrelada", de David Pagès

El monestir de Sant Daniel de Girona va acollir, el 20 d'octubre, la presentació de *Fe arrelada*, de David Pagès. Es tracta d'un recull d'articles i entrevistes a personatges rellevants de l'Església catalana. Van participar en l'acte la priora del monestir, M. Assumpció Piferrer, l'abat emèrit de Montserrat, el P. Josep Maria Soler, i l'autor del llibre.

🌐 LLEIDA

Ha mort Mn. Josep Lluís Molet

El prevere Josep Lluís Molet Fauria va morir el diumenge 22 d'octubre als 92 anys d'edat. El sacerdot, jubilat, vivia a la Casa Sacerdotal de Lleida i havia estat rector, entre altres parròquies, d'Almacelles i Seròs, i havia col·laborat abans de la seva jubilació a les del Pilar i de Sant Llorenç a la ciutat de Lleida. El bisbe Salvador va presidir el funeral, que tingué lloc a la catedral de Lleida el dilluns 23.

🌐 TORTOSA

Inici de curs dels equips de la Mare de Déu a Tortosa

El diumenge 1 d'octubre, els Equips de la Mare de Déu del bisbat de Tortosa van donar el tret de sortida del nou curs, que enguany ha de portar-los a la Trobada Internacional dels Equips, que es farà durant el mes de juliol del 2024 a Torí (Itàlia). La parròquia acollidora una vegada més va ser la de la Mare de Déu dels Dolors de Tortosa.

🌐 URGELL

Castellserà acull la Trobada d'Esplais de la FEMN

El dissabte 21 d'octubre la majoria dels esplais de la Fundació Esplais Santa Maria de Núria (FEMN) es van aplegar a Castellserà per celebrar un any més la seva trobada. Enguany els acollia l'esplai Castor (Castellserà i Tornabous) i durant tota la Jornada van compartir jocs, activitats, àpats i amicitat els més de 250 participants, entre nens i monitors. A la tarda s'hi va fer present l'arquebisbe Joan-Enric Vives, que els va desitjar bon inici de curs.

🌐 SOLSONA

Pelegrinatge de la Confraria del Crist de Bormio

Del 12 al 16 d'octubre la Confraria del Crist de Bormio de Bellpuig va peregrinar a la població italiana de Bormio, dins dels actes programats en l'Any Jubilar amb motiu dels 400 anys de la primera arribada del Crist de Bormio a Bellpuig i dels 70 del seu retorn. L'ajuntament de la ciutat els va rebre amb tots els honors. Les més de quaranta persones que van participar-hi van coincidir que ha estat una experiència molt enriquidora.

🌐 TARRAGONA

L'arquebisbe Joan Planellas presenta la seva tercera exhortació pastoral

Coincidint amb la celebració d'enviament dels agents de pastoral que va tenir lloc a la catedral de Tarragona el dia 15 d'octubre, l'arquebisbe Joan va fer pública la seva tercera exhortació pastoral, *Heu estat fills, sigueu també mares*, on exposa la maternitat pastoral de l'Església "que abasta tots els aspectes espirituals i evangelitzadors de la vida dels creients".

Judith Colell, presidenta de l'Acadèmia del Cinema Català

“La tendència del món és cap a una societat molt egoïsta i hi hauríem de reflexionar”

MONTSERRAT CREUS

Com va sorgir la seva vocació pel món cinematogràfic?

Des de ben jove tinc molt clar que em vull dedicar al cinema. No vinc d'una família de cineastes, els meus pares eren metge i llevadora, però el meu pare era un gran aficionat a filmar en súper-8. Recordo que de molt petita volia ser actriu perquè no coneixia la figura de la directora (justament per una manca de referents de dones directores) però quan la vaig conèixer vaig saber que aquella era la meua vocació.

Com veu el panorama del cinema en català?

Veig que a Catalunya hi ha molt de talent. Grans escoles de cinema i universitats on aprendre a fer cinema i un fort teixit industrial. Els últims anys s'ha perdut una mica aquesta força industrial a favor de Madrid amb la instal·lació de les plataformes allà. Però ara, amb la bona feina que s'està fent des de la Conselleria de Cultura i l'ICEC, les coses estan remuntant de mica en mica.

Del 15 al 30 de novembre, la 20ena Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya serà present arreu, inclosos els centres penitenciaris i els centres de justícia juvenil. El cinema convida al debat, a la reflexió i a la reinserció?

Totalment. La cultura ajuda a la reinserció de les persones preses i el cinema és una de les potes més importants de

la cultura. Crec que des de la Mostra es fa una gran feina en aquest sentit. Jo mateixa he anat a presentar pel·lícules de la Mostra a presons.

Totes les seves pel·lícules giren a l'entorn de temes socials. De què li agradaria parlar en futurs projectes?

Segueixo pensant que hem de fer cinema social. Ara m'interessaria molt parlar de la tolerància i l'empatia envers els menys afavorits, envers les persones que fugen de les guerres o els qui tenen problemes econòmics o socials. Crec que la tendència del món és cap a una societat molt egoïsta i hi hauríem de reflexionar. Sembla que oblidem els errors molt ràpid.

Com es pot motivar i incentivar els espectadors perquè vagin a les sales de cinema?

El cinema a la sala és completament diferent i l'experiència és única. No vull dir que no es pugui veure cinema o sèries a casa però s'ha d'anar al cinema tan sovint com puguem. Ni la qualitat ni

l'experiència és ni de bon tros la mateixa.

Què aconsellaria als joves que es vulguin dedicar al món audiovisual?

Que es formin, que vegin molt de cinema i audiovisual en general, que siguin pacients (això no s'aconsegueix en un dia) i que llegeixin, visitin museus, que viatgin i s'omplin de cultura.

“Ara m'interessaria molt parlar de la tolerància i l'empatia envers els menys afavorits, envers les persones que fugen de les guerres o els qui tenen problemes econòmics o socials”

**TICA
FONT**

Centre Delàs d'Estudis
per la Pau

Cal urgentment aturar la guerra, aturar el genocidi i acceptar que els tribunals de justícia cerquin responsabilitats

Abaixar les armes. Israel-Palestina

S'han escrit molts llibres sobre aquesta guerra i cada dia els mitjans aborden el conflicte. Segur que necessitem entendre els orígens i la història del conflicte, les visions de cada part; però entendre no implica justificar les accions violentes. No necessitem saber la història del conflicte per tenir-ne una posició moral i no necessitem recórrer a la història per justificar l'ús de la violència o per esgrimir el dret a la venjança.

De violència, en cometem i n'han comès les dues comunitats: el govern d'Israel ha bombardejat durant anys els palestins, ha comès assassinats de persones de totes les edats, ha restringit aliments, aigua o medicines, ha destruït habitatges, hospitals o magatzems de menjar i ha expropiat terres a persones que estan sotmeses a un règim colonial, d'apartheid, i que són apàtrides. Totes aquestes atrocitats no poden justificar els actes violents de Hamas, totes aquestes actuacions no poden exonerar Hamas dels assassinats que ha portat a terme; però tenen raó a recordar-nos les situacions d'humiliació, els controls militars, les separacions familiars forçades o com se senten d'ofegats cada dia i al llarg dels anys, fan bé de recordar-nos que els joves se senten sense esperança en el futur, senten que el futur els ha estat robat pels successius governs d'Israel.

Tots dos bàndols tenen víctimes i tots tenen dret a plorar-les, perquè no hi ha víctimes de primera o de segona, no hi ha víctimes que tinguin més valor que les altres, el dolor és universal. És cert que en aquest conflicte una comunitat aporta més víctimes que una altra, que hi ha

una comunitat militarment més forta que l'altra, però per a una mare el seu fill és únic. Aquests dies sembla que ens forcin a prendre partit, o estàs amb nosaltres o estàs contra nosaltres. A aquells que denunciem la violència dels dos bàndols se'ns acusa de relativisme, d'equidistants, de ser proisraelians o antisemites.

Rebutjar la violència no és fàcil, requereix fortalesa. Els israelians han de ser forts per demanar al seu govern que respecti el Dret Internacional Humanitari i que reconegui als palestins el dret a tenir un estat. Els palestins han de ser forts i rebel·lar-se a l'autoritat i al control sociopolític de Hamas. Nosaltres no hem de sucumbir al sensacionalisme manipulador del mitjans de comunicació.

Molta gent formula la pregunta: què podem proposar?, uns nous acords? De moment sabem que els acords anteriors no es van respectar i que quan parlen les armes es tanca la porta al diàleg. Per aquesta raó cal fer callar les armes, reposar les emocions i començar a imaginar futurs: com podria ser la vida de palestins i israelians com a veïns? Són ells els que ho hauran de decidir, però si no hi ha prou massa crítica de palestins i israelians disposats a cercar una sortida tot seguirà igual; hi haurà moments amb esclats de violència i moments de més calma on tots es preparen per a la següent confrontació.

Ara cal urgentment aturar la guerra, aturar el genocidi i acceptar que els tribunals de justícia cerquin responsabilitats. Cal també que els nostres governs es comprometin a cercar respostes i forçar Israel a respectar els palestins perquè tinguin un estat, una pàtria.

JOSEP MANEL PRATS
President de Fapel

AULA EDUCATIVA

Família, educació i mòbils

Eduquem persones d'una peça, eduquem el caràcter, en virtuts, en la tolerància a la frustració, en l'alteritat

Ha esclatat una ofensiva sanitària i educativa, i de retruc mediàtica, amb motiu dels problemes que els mòbils —i les pantalles en general— provoquen sobre infants i adolescents.

La recepta habitual és la cerca de culpables i actuar sobre els símptomes en forma de protocol, que és la manera de donar la culpa als altres, i sovint es deixa d'actuar sobre les causes. La causa és el mòbil? O potser el mòbil és un altre dels símptomes-conseqüència de les causes?

Diria que n'hi ha dues, de causes: (1) la capacitat de les grans corporacions de convèncer els grans prescriptors (organitzacions internacionals, administracions i administradors de l'educació, que haurien de treballar pel bé comú) que fora dels mòbils no hi ha vida —per molts interessos, també comercials— i (2) la incapacitat de les famílies, sovint no culpables per manca d'informació provocada, d'entendre que és una gran mentida i de gestionar-la adequadament.

A la primera causa han cedit administracions i escoles difonent missatges sobre les meravelles de les pantalles, acríticament, sense valorar adequadament l'impacte a curt, mitjà i llarg termini.

I a la segona, la família (que hauria de ser el veritable centre de comandament de l'educació), hi han coadjuvat la manca d'informació, la desinformació i l'absència de formació. I no a l'adolescència, sinó des de la primera infantesa.

Segons veus autoritzades, ara estem immersos en un veritable problema de salut pública (i educativa) a causa d'aquestes andròmines. I si els primers i principals educadors i responsables dels fills som la família, caldria posar el focus a millorar aquesta tasca educativa. No substituint-la, sinó formant-la, apoderant-la. La família ha de ser capaç d'educar el caràcter dels infants i adolescents. Costa? I tant. Bàsicament costa perquè cal adquirir criteri i estar disposat a dedicar-s'hi. L'absència es paga.

L'escola és la segona variable ne-

cessària en aquesta equació. A través de l'escola i de l'AMPA, les famílies poden adquirir els criteris necessaris i anar a l'una amb l'escola. De poc serveix una manera de fer a la família si a l'escola és la contrària. La incoherència es paga.

I ara, pragmàtics, ens preguntem: "A quina edat he de donar el mòbil al meu fill?" No és aquesta la pregunta. L'és: "Com li educo el caràcter al meu fill?"

Una resposta per als pragmàtics: els experts diuen que el més tard possible i, per posar una xifra, a partir dels 16 anys. Afegeixo, si hem fet prou bé les coses com a famílies i societat, a aquesta edat serà mig capaç de gestionar una eina tan potent. I diria que no passa res si és més tard, però això va a experiències i necessitats.

Per a tothom: eduquem persones d'una peça, eduquem el caràcter, en virtuts, en la tolerància a la frustració, en l'alteritat; i a comprendre la naturalesa humana a través d'una educació quallada d'Humanisme i Veritat.

VENANCIO CARRIÓN ARMERO
President de Naprotec
Associació

FAMÍLIA, ESSLÉSIA DOMÈSTICA

L'obertura a la vida, una vocació

Conèixer el cicle menstrual permet a la dona conèixer la seva essència, la seva vocació i això l'ajudarà a reconèixer-se com el que és

Vivim temps de confusió. Probablement els nostres joves són els més afectats per aquesta situació. Ens trobem davant la paradoxa d'un accés directe a "tota" la informació, però en moltes ocasions sense la capacitat per assimilar o interpretar-la. Es vol passar del desig a l'acte, de forma immediata, sense esperes.

Un àmbit important, on veiem aquesta confusió, és l'àmbit de la sexualitat, ja que se'ns fa creure que la sexualitat és com una cosa annexa a nosaltres, secundària, és més, es vol afirmar que som éssers asexuals. D'altra banda, a l'inici d'aquest curs escolar, la Fiscalia alertava la societat de l'augment del 116%, en només cinc anys, de delictes sexuals comesos per menors.

Justament som éssers humans

per la nostra sexualitat, per la meravella del nostre cos, dues maneres de ser, "creà l'home i la dona". És justament en la diferència sexuada que abasta tota la persona on podem experimentar la comunió.

Podem quedar-nos en una reflexió catastròfica o fer-hi alguna cosa, encara que sembli poc. En aquest sentit des de l'Associació Naprotec impulsem projectes perquè les noies joves i les seves mares s'impliquin en el reconeixement del seu cicle. A més d'un moment de trobada entre mare i filla, el programa brinda l'oportunitat d'introduir la dona en la realitat del seu ésser. Conèixer el cicle menstrual permet a la dona conèixer la seva essència, la seva vocació i això l'ajudarà a reconèixer-se com el que és, perquè no tenim un cos, som el nostre cos, un cos on habita Déu. En la primera

carta als Corintis, sant Pau ens recordarà: "No sabeu que sou temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres?" (1Co 3,16).

La tasca educativa depèn dels pares i no la podem delegar al col·legi o al club esportiu. Cal buscar un centre educatiu alineat amb la nostra manera d'educar, però els pares hem d'assumir aquesta missió on en tot cas les institucions poden col·laborar-hi, donar-hi suport.

Conèixer el nostre cos ens ajudarà a reconèixer-nos. Déu ens parla en el nostre cos i és que som cossos per a la Glòria. Les dones tenen el gran do d'acollir la vida, una crida cada mes durant alguns anys que els recorda aquesta crida molt més pregona que va més enllà del fill biològic; ajudar els fills (nebots, alumnes, amics, veïns) a assolir la meta, la santedat.

Sergi d'Assís impulsa projectes de desenvolupament i empoderament entre la població local.

Sergi d'Assís,
monjo de Montserrat missioner al monestir benedictí de Tororo

“HI HA UN ABANS I UN DESPRÉS DE VENIR A L'ÀFRICA”

**CARME MUNTÉ
MARGALEF**
Barcelona

El monjo benedictí Sergi d'Assís Gelpí, nascut a Malgrat de Mar fa 48 anys, és missioner a Tororo, a l'est d'Uganda, a tocar de la frontera de Kènia, una de les zones més pobres de la terra. El monestir de Tororo es va fundar l'any 1983 i actualment compta amb uns quaranta monjos, la meitat aproximadament força joves i en temps de formació. Pertany a la congregació alemanya de Saint Ottilien. “La inquietud pels més pobres ja venia d'abans de ser monjo, però el fet d'anar a l'Àfrica respon a una crida que vaig sentir”, ens explica Sergi d'Assís, “una crida incòmoda perquè era molt feliç a Montserrat, però al mateix temps molt clara. I he anat veient que Déu ja sabia el que es feia”.

Des dels 10 anys, quan va entrar a l'Escolania, Montserrat ha format part de la seva vida. Com es viu la mateixa vocació benedictina però des d'un país africà?

Per a mi, ser monjo aquí venint de Montserrat és un gran repte. A Mont-

serrat hi ha una tradició monàstica molt sòlida i la comunitat està plena de persones molt i molt bones (i no exagero). D'alguna manera, m'he trobat que tota la formació monàstica que havia rebut a Montserrat ara l'havia d'aplicar i ser-hi fidel encara que en alguns aspectes aquí és més difícil. Sense el bagatge de Montserrat penso que m'hauria estavellat. Però des d'una perspectiva social, em sembla que aquí a l'Àfrica els projectes del monestir faciliten una vida monàstica al costat dels més pobres.

Aquesta experiència missionera és una oportunitat per revisitar la seva vocació monàstica?

Bé, l'esquelet monàstic essencialment és el mateix a tot arreu: moments de pregària al llarg del dia (i *Lectio*, que m'ajuda molt!) combinats amb el servei als altres. És qüestió de prendre-s'ho seriosament, siguis on siguis. A nivell monàstic, en aquest sentit continuo fent el mateix: pregar i intentar servir els altres. El més essencial no ha canviat: la comunió amb Jesús és a Montserrat i a l'Àfrica. Però sí que en alguns aspectes trobo que he canviat, i que la proximitat amb els més pobres m'ha marcat. Diria que hi ha un abans i un després de venir a l'Àfrica. No m'imagino d'aquí a uns anys simplement recordant el que hi he viscut com una bonica experiència i ja està. No puc viure d'esquena a tota aquesta realitat tan punyent. D'alguna manera, el pas de venir a l'Àfrica com a monjo missioner és conseqüència de tots

els anys de pregar amb l'Escriptura a Montserrat.

La cultura africana té molt present el cant i el ball. Com ha estat en aquest sentit el seu procés d'in-culturació?

El ritme els és connatural, i també el fet d'expressar l'alegria amb el cos. Això es tradueix amb la participació del cos en la litúrgia, també: aplaudeixen, aixequen les mans en alguns cants, alguns ballen amb una certa moderació... Al costat d'ells, nosaltres som més encarcerats. M'agrada quan veig ballar els monjos en un sopar de festa amb música, per a ells és una manera d'expressar la joia.

Què és el més difícil del procés d'in-culturació a l'Àfrica?

És un país de grans contrastos. He conegut persones molt més generoses del que ho seríem nosaltres a Occident, persones pobres que t'ho donen tot. He vist actituds que m'han causat molta admiració, sobretot per la gran generositat i sacrifici que demostren. Però també m'he trobat, a l'altre extrem, amb històries dures i molt poc edificants: mares que abandonen els fills (cosa poc freqüent a Europa), històries d'enverinaments a persones del nostre barri mateix, gent que vol fer mal moguda per l'enveja... Per exemple, en un dels projectes em vaig trobar que a un noi li havien enverinat els animals perquè els havia semblat que les coses li anaven bé (i era un pobre noi que s'estava pagant la Secundària treballant de valent en un projecte amb porcs). En

“Des d’una perspectiva social, aquí a l’Àfrica els projectes del monestir faciliten una vida monàstica al costat dels més pobres”

“M’he trobat amb històries dures: mares que abandonen els fills, històries d’enverinaments, gent que vol fer mal moguda per l’enveja...”

“El monestir té sobretot dos grans projectes socials: una clínica oftalmològica de referència a tot el país i una Escola d’Oficis”

Alumne de l’Escola d’Oficis que promou el monestir benedictí.

un altre projecte, els van fer bruixeria per fer-los marxar del poblat perquè no poguessin desenvolupar la seva botigueta. A mi també amics ugandesos m’han dit que vagi alerta: no anar a prendre freqüentment alguna cosa a la mateixa cafeteria perquè algú em podria enverinar, o bé que no vagi sol a poblats llunyans... La raó és que soc blanc i es pensen que moc diners (i de fet, és cert perquè gestiono els diners dels projectes). Si vens de turista, en principi el risc és mínim. Però quan passes a viure aquí i se’t comença a conèixer, hi ha uns certs riscos que cal assumir. Estic convençut que l’únic que realment em sosté és la fe. També m’encoratja veure que es pot ajudar de manera significativa moltes persones, és clar. Però el que realment em sosté és la fe. Si no, ja no hi seria.

Com és llegir l’Evangeli des de l’Àfrica?

Diferenciaria dues coses: a l’hora de predicar-lo i a l’hora de viu-

re’l. A l’hora de predicar-lo, és molt estimulante perquè has d’intentar reinterpretar els textos de sempre per aplicar-los a una realitat absolutament diferent de la nostra d’Occident. Per exemple, no fa gaire vaig fer una homilia parlant sobre la bruixeria i com afrontar-la cristianament. Una altra va ser sobre la poligàmia. Si fes aquestes homilies a Europa, pensarien que m’he pres alguna substància. Però aquí tenen tot un altre significat, perquè aquesta és la realitat que es viu. I l’Evangeli diu tant i tant! És preciós veure com parla a tota realitat humana, sigui la que sigui. I a l’hora de viure personalment l’Evangeli a l’Àfrica m’ha passat una cosa que m’ha fet bé. Jo vaig venir amb la intenció d’ajudar, de fer, de ser agent de Pau i Bé. Tenia al cap aquella pregària de “Senyor, fes de mi un instrument de la teva Pau”. I en canvi, m’he trobat que sobretot són els pobres els qui m’evangelitzen i em fan créixer. Molt sovint, perquè

Nens menjant en comú, escena molt habitual a Uganda.

m'edifiquen amb el seu exemple de bondat i generositat. En altres casos, quan he testimoniado actituds lamentables per part d'alguns, són una crida també de Jesús per ser estimat en ells.

Com es viu el canvi climàtic a Uganda i quines conseqüències té per a la població?

Aquí, sense ser experts en canvi climàtic, l'han notat de manera claríssima. Abans, les estacions seques i les plujoses s'alternaven de manera molt regular. I ells estan convençuts que des de fa uns 15 anys això ha anat canviant i cada cop és més inestable. Les conseqüències aquí són greus, perquè moltíssima gent depèn directament d'allò que poden plantar a casa, i per tant, si hi ha massa sequera o massa pluja, es fan malbé les collites i no hi ha prou menjar a casa.

Quins projectes socials desenvolupeu des del monestir?

El monestir té sobretot dos grans projectes socials: una clínica oftalmològica de referència a tot el país i una Escola d'Oficis. En tots dos projectes s'hi acullen tant gent que té diners com persones sense recursos. A través de diferents programes (a vegades, ONG externes o la congregació alemanya) es fa possible que siguin atesos o que puguin estudiar a l'escola. Des que vaig arribar, m'he trobat amb una gran receptivitat a

l'hora d'iniciar noves activitats o propostes, i els ho agraeixo molt. Fa un any em van demanar de ser el capellà de l'escola, on tenim sobretot nois i noies d'entre 20 i 24 anys, i per tant m'encarrego de la pastoral. Sovint són gent que ha patit o que ha passat proves duríssimes: a alguns els van abandonar de petits, o els pares van ser assassinats, o fills de famílies polígames amb moltes dificultats, algun que havia viscut al carrer... mil històries. Visc com un regal molt gran poder-los servir.

A Catalunya heu creat l'associació El Gra de Mostassa perquè tots els qui ho vulguin puguin donar-hi suport. Quins projectes s'impulsen?

Hem impulsat amb donatius de Catalunya la millora de la dieta dels estudiants. Sempre se'ls donava el mateix menjar: *posho* (una farina de blat molt sòlida i insípida) i mongetes. Ara, promovent una granja a l'escola, poden menjar verdura alguns dies i beure llet. El proper projecte és construir un gran galliner perquè puguin menjar ous. I després, posar arbres fruiters. A través d'ajudes vingudes sobretot de Catalunya, també hem fet possible moltes operacions a l'hospital de nens i joves sense recursos.

El programa que em demana més temps és el Social Program perquè les persones puguin començar un pro-

jecte que els ajudi a tirar endavant les seves famílies i a tenir un futur. Objectiu? L'empoderament: que ells mateixos construeixin el seu futur. Però per a això necessiten una injecció de capital, que després retornen. Estem fent un fons que ens permeti ajudar moltes famílies. Els resultats fins ara són molt i molt encoratjadors. És un programa que va més enllà del que fan els bancs i no busca fer negoci, hi ha un acompanyament de les persones en els seus projectes concrets. Al monestir hem fet un equip de diverses persones per fer el seguiment de tots aquests projectes.

Les persones de casa nostra també poden seguir la seva vida i projectes a través del blog La Font de Greccio.

S'ha convertit en el principal canal de comunicació sobre la meua vida a Uganda, els projectes, vivències o altres reflexions. Intento que sigui un espai on es puguin trobar a gust tant creients com no creients, encara que lògicament l'escric des de la meua experiència de monjo missioner. A partir d'aquest blog, vaig obrir un altre espai (El Jardí dels Arbres), que és una trobada *online* mensual amb lectors del blog per aprofundir temes.

El petit Sergi, batejat amb el nom de Sergi d'Assís per haver beneït la mare just abans del part.

Convé un clima propici per commoure's espontàniament davant les joies i les penes dels altres, en què un és capaç també de perdonar. El tenim, aquest clima, avui?

Bateig vocacional

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benlloguts, una notícia que no és tan notícia: ens fan falta més vocacions al ministeri ordenat i a la vida consagrada, però sobretot a la vida cristiana de persones batejades.

Al' hora de pensar en una pastoral específica de les vocacions, ens cal també treballar per anar modificant el clima en tots els camps. Com poden créixer les vocacions al ministeri presbiteral o diaconal, o a la vida religiosa, quan el terra és tan dur i el vent tan aspre? Aquestes vocaci-

ons només poden descloure's en una terra preparada i adobada. Ara, malgrat que en alguns indrets hi ha terra preparada —d'aquí les vocacions que encara tenim!—, l'examen del sòl revela moltes mancances: pel que fa al sentit del misteri i de l'invisible, pel que fa a la necessitat de transcendència, pel que fa a la humil consciència del pecat. Les vocacions pressuposen un clima en què un es deixi interpel·lar de grat per l'"Altre", és a dir, per Déu. Aquest clima demana posar-se generosament a la seva disposició. És tracta de sentir aquell foc interior que sentia el profeta Jeremies davant les dificultats. Afirma el profeta: "M'has adreçat la teva paraula [...]. Si em dic: 'No hi pensaré més, no anunciaré la paraula en el seu nom'; llavors ella es torna dintre meu com un foc devorador tancat en el meu cos" (Jr 20,8-9). Convé un clima propici per commoure's espontàniament davant les joies i les penes dels altres, en què un és capaç també de perdonar. El tenim, aquest clima, avui?

Pensar en una vocació sols és possible allí on la cultura ambiental gosa encara somiar ideals i no es replega de manera pragmàtica-cínica en allò que és merament tangible i factible. Les vocacions només germinen allí on, donant l'esquena a una civilització de la diversió, hom torna a tenir interès per les grans qüestions de la vida. Aquest és l'humus cultural necessari per a l'eclosió de vocacions

específiques. I tot això és després del baptisme i concerneix tots els cristians. Únicament veurem noves vocacions si obtenim millors batejats. Aquí rau el problema i alhora la seva solució.

Fa uns anys, el cardenal Godfried Danneels, arquebisbe de Malines-Brussel·les, afirmava: "La vocació no afecta pas d'entrada allò que haig de fer, sinó el que soc. La primera pregunta no és: 'Esdevindrà prevere o religiós, religiosa?', sinó més aviat: 'Esdevindrà un bon cristià?' Diguem-ho clar: 'Què faig per esdevenir sant?'" (DdE 731 [1999] 666). Aquell qui és conscient de la profunditat del seu baptisme i el viu intensament cada dia, no es queda immòbil: es desplega en ell un dinamisme irresistible que el porta a comprometre's. Però en la nostra Europa occidental, els cristians hem esdevingut particularment temorencs en la matèria: ens ajustem als mínims. És rar dir-se cristià o cristiana en el treball, al tren, en una botiga o, encara menys, en l'àmbit de l'oci. Sens dubte, hauríem de reflexionar sobre aquesta mena de "crisi de vocacions", i mirar de posar-hi remei! "La llavor incorruptible de la qual son engendrats tots els fills de Déu" (cf. 1Pe 1,23) ha estat llançada en el camp del nostre món. Només fa falta que la terra estigui preparada i adobada.

Ben vostre.

Sens dubte l'amor no pot ser mera raó: hi ha el que anomenem "raons del cor", que desperten el dolor propi davant el sofriment de la persona estimada

La mort enemiga de l'amor

AGUSTÍ CORTÉS SORIANO

Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

És una benedicció que la litúrgia ens recordi cada any la mort pròpia i aliena. Gràcies a aquest record, els creients no vivim en la ignorància, l'engany i el sense sentit: la nostra fe compta amb la realitat, tal com es dona, i la mort és el fet més cert i inqüestionable de la nostra existència. Ja la vida ens acosta constantment a la realitat de la mort. Cadascú sabrà com la viu. Els cristians arribem a celebrar-la.

Una celebració que té sentit sols si hem arribat a viure la relació misteriosa que hi ha entre la mort i l'amor. És realment curiosa la relació huma-

na entre el fet més desitjat, l'amor, i el fet més odiat, la mort. En efecte, aquesta relació misteriosa entre l'amor i la mort se sol donar segons tres grans capítols: d'una banda, la mort és el radical antagonista de l'amor; d'altra banda, en la mort moltes vegades és present l'amor; i de l'altra, proclamem que l'amor venç la mort.

En primer lloc, constatem que la mort és l'enemic declarat de l'amor.

N'hi ha prou amb recordar les imatges de la guerra i tantes llàgrimes, tantes tragèdies i sofriments, provocats per la mort d'éssers estimats. Sembla que l'amor estigui constantment amenaçat per la mort en qualsevol de les seves manifestacions, des de les formes lleus de pèrdua de vida, com són les malalties i les crisis humanes en general, fins a la desaparició física d'éssers estimats. L'amor és vida i crida a viure. Com va dir el filòsof Gabriel Marcel: "Estimar és desitjar que l'altre no mori mai."

L'amor autèntic no coneix o no accepta el límit o la provisionalitat, sinó que està obert a l'eternitat, fins i tot sense ser-ne conscient. Les paraules dels enamorats i les seves expressions més freqüents, que omplen la nostra literatura i les nostres cançons, són absolutes. Per a les persones realistes i serenes, aquestes

paraules d'enamorats són "exageracions" suscitées per l'emoció i no per la raó. Però sens dubte l'amor no pot ser mera raó: hi ha el que anomenem "raons del cor", que desperten el dolor propi davant el sofriment de la persona estimada.

Però la mort es fa enemic insuportable quan l'amor s'entén o es viu com a possessió de l'altre; quan la persona que es diu estimar únicament significa alguna cosa que es reté per tenir estabilitat, autoestima, poder, etc. Certament l'amor produeix en la persona estimada aquests i molts altres beneficis, però això no justifica que la persona estimada es converteixi en alguna cosa de "la meua propietat". N'hi ha prou d'evocar les notícies quotidianes de víctimes de la violència de gènere: sospitem que en la majoria de casos es tracta de conseqüències d'aquest amor possessiu, que no suporta el més mínim signe de pèrdua de control...

Si volguéssim retenir una imatge molt expressiva del dolor que produeix la mort a l'amor, recordem la imatge de l'aiguafort de Goya, que a la fi del segle XVIII aconseguí expressar, potser burletament, el sofriment de l'estimada per la mort de l'estimat, que al seu torn ha mort per amor.

Desesperació, resignació? Potser no ens hem de quedar aquí.

CONSULTORI BÍBLIC

Qui era l'evangelista Marc?

MONTSE DE PAZ

Biblista

Els quatre evangelis canònics són atribuïts a Mateu, Marc, Lluc i Joan. Donat que els textos són anònims, com podem saber que aquests n'eren els autors? Qui eren i què en sabem?

Comencem per Marc, autor de l'evangeli més breu i antic.

El llibre dels Fets ens parla de Joan Marc: fill de Maria, dona líder d'una comunitat de creients de Jerusalem. A casa seva s'aplegaven els fidels i allí va anar sant Pere després de ser alliberat de la presó (Fets 12,12). Joan és el nom hebreu, Marc és el nom romà (com sant Pau, va adquirir la ciutadania). Marc era nebot de Bernabé, company de Pau. Fets 13,13 diu que va acompanyar-los en el seu primer viatge, però després de Xipre els va deixar. En el segon viatge, quan Bernabé proposa convidar Marc, Pau s'hi nega perquè els ha deixat plantats abans (Fets 15,35-37). La tibantor entre tots dos és tan forta que trenquen i mai més tornaran a treballar junts. Marc és el motiu del conflicte.

Amb tot, anys més tard, Marc acompanyarà Pau en els seus viatges, com veiem en algunes cartes (Col 4,10). La ferida està curada i Marc i serà valorat com a gran col·laborador.

La tradició, recollida per Eusebi de Cesarea a la seva *Història de l'Església*, explica que, més endavant, Marc acompanyaria Pere en la seva missió (1Pere 5,13). D'ell va escoltar les dites i fets de Jesús i a partir d'aquí va redactar el seu evangeli, dirigit a les comunitats gentils. Per això subratlla l'aspecte universal del missatge de Jesús i, quan inclou expressions hebrees, les tradueix: *effatà, talita kum, eli eli lamà sabactaní...*

Podem concloure que Marc va ser un fidel seguidor de Jesús i dels apòstols, missioner i evangelitzador que va posar el seu talent al servei de la paraula de Déu.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

Humilitat, coherència... pau!

MARCOS ACEITUNO

Teòleg i biblista

Il·lustració: Glòria Monés

Jesús en l'Evangeli d'avui ens exhorta a la coherència. És aquella virtut moral que ens ajuda a mantenir un equilibri humà que, ungit amb la humilitat, ens fa persones receptives a l'amor transcendent de Déu Pare. Humilitat, coherència, equilibri, pau, harmonia entre el cos i l'ànima, entre el cel i la terra. Heus ací el misteri del Regne de Déu enmig dels homes.

En aquest temps, quan la pau en la terra es manifesta més necessària, ens adonem de la importància de les petites virtuts quotidianes per tal que el miracle social i prosocial de la pau es faci realitat. Ho deia Joan XXIII, en plena crisi nuclear de la dècada dels seixanta del segle passat: la pau passa també pel cor. De fet, ho deia inspirat en les paraules d'un dels sermons de sant Agustí, un home que també va viure la vicissitud d'un canvi d'època i una època de (grans) canvis: "Vol la teva ànima ser capaç de vèncer les passions? Que se sotmeti a qui és a dalt i vençerà allò que hi ha sota, i hi haurà pau en tu: una pau vertadera, certa, ordenada. Quin és l'ordre d'aquesta pau? Déu, comandant l'ànima; l'ànima (comandant) la carn... no hi ha pas un ordre millor" (cf. *Pacem in terris*, 165).

Quan Jesucrist ens mostra la importància de la coherència, ungit d'humilitat i un sentit de realisme en Déu, ens indica que el veritable canvi del món rau en el canvi de la consciència, és a dir: la conversió. Quina senzillesa conté el miracle del canvi de vida, i quant costa!

Avui dia, quan tenim set de pau, tant Jesucrist, com sant Agustí, sant Joan XXIII, tota la divina Revelació, tota la Tradició de l'Església, tot el Magisteri contemporani ens conviden a llegir i rellegir la nostra vida a la llum dels petits gestos de la coherència moral i espiritual. D'aquesta manera, esdevenim el petit misteri de sal i llum que assaona la societat amb la llum i la sal, amb l'amor i la proximitat de tot un Déu, gran i majestuós, que ha preferit els signes pobres de la fraternitat universal de l'Església, Cos místic de Jesucrist.

Escollim, doncs, el mestratge de la humilitat de Jesucrist, la senzillesa de l'Evangeli, la proacció del testimoniatge de la nostra pobresa oferta com a instrument de salut i pau de la humanitat, i l'Esperit Sant, que tot ho renova en l'amor de Déu, produirà la novetat de la pau: la tranquil·litat de l'ordre establert i la possibilitat d'un món nou, amb cors oberts a l'esperança.

Diumenge XXXI de durant l'any

Lectura primera

Ml 1,14b-2,2b.8-10

Heu abandonat el camí dret i, en veure com jutjàveu, molts s'han allunyat

Lectura de la profecia de Malaquies

Jo soc el rei dels reis, diu el Senyor de l'univers, i tots els pobles reverencien el meu nom. I ara, sacerdots, us adverteixo que si no feu cas de mi, si no esteu atents a honorar el meu nom, us trauré el poder de beneir. Vosaltres heu abandonat el camí dret i, en veure com jutjàveu, molts s'han allunyat. Heu violat l'aliança que jo havia fet amb Leví, diu el Senyor de l'univers. Per això, jo faré que tot el poble perdi l'estima i el respecte que us tenia, tal com vosaltres ho heu fet amb mi, per no haver seguit els meus camins i haver jutjat amb parcialitat.

No tenim tots un mateix pare? No ens ha creat el mateix Déu? Per què som deslleials els uns amb els altres i violem així l'aliança dels nostres pares?

Salm responsorial

130

El meu cor no és ambiciós, Senyor, no són altius els meus ulls; visc sense pretensions de granses, o de coses massa altes per a mi.

R. Guardeu-me en pau als vostres braços, Senyor.

Em mantinc en una pau tranquil·la, com un nen a la falda de la mare, tot esperant els vostres dons. R.

Israel espera en el Senyor ara i per tots els segles. R.

Lectura segona

1Te 2,7b-9.13

No solament us volíem fer participar de la bona nova de Déu, sinó que us hauríem donat fins i tot les nostres pròpies vides

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Germans, entre vosaltres ens férem amables com les mares quan acaronen els seus fills. Així, amb el desig de guanyar-vos, no solament us volíem fer participar de la bona nova de Déu, sinó que us hauríem donat fins i tot les nostres pròpies vides, de tant que us vau fer estimar. Ja recordeu, germans, com era el nostre esforç i el nostre cansament: per no ser una càrrega a ningú, treballàvem nit i dia, mentre us anunciàvem la bona nova de Déu. I ara no deixem mai de donar gràcies a Déu, recordant que, quan rebéreu de nosaltres la paraula de Déu, l'acollíreu com allò que és de veritat: no paraula d'homes, sinó paraula de Déu, que treballa eficaçment en vosaltres, els qui heu cregut.

Al·leluia

De Pare, només en teniu un, que és el del cel;

de Guia, només en teniu un, que és el Crist

Evangelí

Mt 23,1-12

Diuen i no fan

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué a la

gent i als deixebles: "Els mestres de la Llei i els fariseus us parlen des de la càtedra de Moisès: compliu i observeu tot el que us manen, però no feu com ells, perquè diuen i no fan. Preparen farcells pesadíssims i els carreguen a les espatlles dels altres, però ells no volen ni moure'ls amb el dit. En tot obren per fer-se veure de la gent. Per això es fan ben grosses les filactèries, i les borles, ben llargues; els agrada d'ocupar els primers llocs a taula i els primers seients a les sinagogues, i que la gent els saludi a les

places i els doni el nom de rabí, o sigui 'mestre'. Però vosaltres no us heu de fer dir mestres, perquè, de mestre, només en teniu un, i tots vosaltres sou germans; ni heu de donar a ningú el nom de pare aquí a la terra, perquè, de pare, només en teniu un, que és el del cel; ni us heu de fer dir guies, perquè, de guia, només en teniu un, que és el Crist. El més important de vosaltres ha de ser servidor vostre. Tothom qui s'enaltirà serà humiliat, però tothom qui s'humiliarà serà enaltit."

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC A; FERIA I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 3

Novembre

5. DIUMENGE

Diumenge XXXI de durant l'any, Verd.
Lectures: Malaquies 1,14b-2,2b.8-10 / Salm 130/1 Tessalonicencs 2,7b-9.1310 / Mateu 23,1-12.
SANTORAL: Àngela de la Creu, rel.; Bertil·la, ab.; Isabel i Zacaries, pares de Joan Baptista; Magne, b.

6. DILLUNS

Sants Pere Poveda i Innocenci de la Immaculada Canoura, prev. i comp. mr. (MO), Vermell. Lectures: Romans 11,29-36 / Salm 68 / Lluc 14,12-14. A Barcelona: *Sant Sever, b. i mr. (MO), Vermell*
SANTORAL: beata Beatriu, vg.; Josepa Naval i Girbés, rel.; Leonard, erm.

7. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 12,5-16a / Salm 130 / Lluc 14,15-24. A Barcelona: *Sants Pere Poveda i Innocenci de la Immaculada Canoura, prev. i comp. mr. (MO), Vermell.* A Lleida i Tarragona: *beat Francesc Palau i Quer, prev. (ML), Blanc*
SANTORAL: Carina, vg. i mr.; Ernest, mr.; Florenci, b.; Jacint-Maria Casañeda, prev. i mr.; Severí, mr.

8. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 13,8-10 / Salm 111 / Lluc 14,25-33
SANTORAL: Deodat I, p.; Elisabet de la Trinitat, rel.; Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, mr.

9. DIJOUS

Dedicació de la basílica del Laterà (F), Blanc. Lectures: Ezequiel 47,1-2.8-9.12 / Salm 45 / Joan 2,13-22
SANTORAL: Teodor, mr.

10. DIVENDRES

Sant Lleó el Gran, p. i dr. de l'Església (MO), Blanc. Lectures: Romans 15,14-21 / Salm 97 / Lluc 16,1-8. A Solsona: *Dedicació de l'església catedral (S), Blanc.*
SANTORAL: Andreu Avel·lí, prev.; Teopista, vg.; Tiberi, mr.

11. DISSABTE

Sant Martí de Tours, b. (MO), Blanc. Lectures: Romans 16,3-9.16.22-27 / Salm 144 / Lluc 16,9-15
SANTORAL: Menna, mr.; Teodor l'Estudita, ab.

El Sant 6 de novembre

Leonard de Noblac

Nascut en una família noble de França al segle VI, Leonard es va convertir gràcies a sant Remigi de Reims. Així, va rebutjar l'oferta del seu padrí, el rei Clodoveu I, que volia que formés part de la cort, i es va retirar en un bosc proper a Llemotges per viure-hi com a ermità.

Anys després, el rei li va regalar unes terres en agraïment per les seves pregàries, que havien ajudat la seva esposa a donar llum en un part molt difícil. Leonard, agraït, va decidir aixecar una capella enmig d'aquest gran bosc. A poc a poc s'hi van anar aplegant homes que

volien viure en comunitat. Eren innocents que fugien, homes perseguits... tots hi trobaven un refugi on quedar-s'hi. Aquesta capella va esdevenir el monestir de Noblac, i al seu voltant, es va fundar la ciutat de Saint-Leonard. Leonard es va dedicar a evangelitzar els encontorns, a guarir sords, cecs i afectats per tota mena de malalties. Va passar els darrers anys de la seva vida en aquesta ciutat i va arribar a ser l'abat del monestir, fins que va morir el 550. És considerat un sant al qual s'encomanen les dones durant el part i també els presoners de guerra.

**JAUME
GONZÁLEZ
PADRÓS**

*Institut de Litúrgia
ad instar facultatis*

Si som fidels, doncs, a la traducció genuïna del text original, pren sentit l'embolisme litúrgic del Parenostre, que comença dient: “Allibereu-nos de tots els mals, Senyor”

El mal en el Parenostre

La versió litúrgica del Parenostre en català acaba d'una forma força deficient. Diem: “Ans deslliureu-nos de qualsevol mal.”

En primer lloc, la fórmula “ans deslliureu-nos”, per bé que sigui una expressió molt elegant, ja fa molt temps que s'ha convertit en un cultisme. Espontàniament direm: “i allibereu-nos”, senzillament i clara. D'aquesta manera, per exemple, s'expressa la Bíblia catalana interconfessional.

El problema més seriós, però, no merament lingüístic, el tenim en la segona part de la frase: “de qualsevol mal.” La paraula “qualsevol”, segons el diccionari, vol dir “Una d'entre diferents persones o coses, sigui la que sigui, no importa quina”, i també: “No escollit, d'escassa importància, vulgar.” És això el que Jesús ens fa demanar en la seva oració? No.

Podríem allargar-nos aquí en la consideració del mot grec original que trobem en l'evangeli de sant Mateu, així com en la traducció llatina. Tant una paraula com l'altra fan referència a algú dolent, pervers, maligne, malvat, *el mal*. Però potser ens serà més útil recórrer al Catecisme, quan comenta la pregària del Senyor. Hi llegim: “L'última petició al nostre Pare també es troba en la pregària de Jesús: ‘No prego que els tragueu del món, sinó que els preserveu del Maligne’ (Jn 17,15)” (núm. 2850). I, encara: “En aquesta petició, el Mal no és una abs-

tracció, sinó que designa una persona, Satanàs, el Maligne, l'àngel que s'oposa a Déu” (núm. 2851).

Per altra banda, es dona el cas paradoxal que, quan llegim, en el Leccionari, el text del Parenostre en sant Mateu, la paraula que fa servir la versió litúrgica és precisament “Maligne” i no pas “qualsevol mal”. També fa el mateix la Bíblia de Montserrat: “ans deslliureu-nos del Maligne” (Mt 6,13b).

Si som fidels, doncs, a la traducció genuïna del text original, pren sentit l'embolisme litúrgic del Parenostre, que comença dient: “Allibereu-nos de tots els mals, Senyor”, ja que com diu el mateix Catecisme: “Quan demanem d'ésser alliberats del Maligne, preguem igualment per ser alliberats de tots els mals... dels quals és l'autor o instigador” (núm. 2854). En canvi, en l'actualitat aquest embolisme no és res més que una repetició innecessària del que ja s'ha dit.

L'*Eucologi* del Dr. Lluís Carreras, fruit del primer Congrés litúrgic de Montserrat (1915), tradueix el “*sed liberanos a malo*” llatí per “ans deslliureu-nos del mal”. Ignorem per quin motiu, en la primera edició del missal de sant Pau VI, es va optar per la pitjor traducció d'aquesta frase, i no pel sentit autèntic que té en la nostra llengua. Tampoc comprenem que, passats tants anys, encara no s'hagi corregit.

ESPAI LECTORS

“L’existència humana és una amistat inesgotable”

**GIORGIO
CHEVALLARD**

Aquest era el títol de la 43ena edició del Meeting per a l'Amistat entre els Pobles celebrat recentment a Rímìni. Aquesta edició, que va suposar un nou rècord en l'organització, tenia l'esperit de sempre: la consciència que necessito l'altre per ser més jo mateix i que no necessito renunciar a la meua identitat per trobar-me amb el que és diferent.

“Malauradament, les guerres i les divisions sembren rancor i por als cors, i es percep el qui és diferent com un adversari”, va manifestar el papa Francesc en el seu telegrama.

La primera trobada del Meeting va tenir lloc amb el cardenal Matteo Zuppi, president de la Conferència Episcopal Italiana i encarregat pel Papa de cercar camins per a la pau entre Rússia i Ucraïna. “Que ningú no sigui enemic o indiferent: l'amistat és més forta. El diàleg és un treball dur perquè cal superar molts prejudicis. L'amistat social és la construcció de

la pau i no ens hem d'acostumar mai a la guerra”, va expressar el cardenal.

“Acollida i amistat: un repte per al cor de cada persona i de la societat” era el títol d'una trobada amb Silvio Cattarina, fundador i director de la comunitat terapèutica L'Imprevist, de reinserció de joves drogoaddictes. Va afirmar que “sense una veritable, gran i profunda experiència d'amistat no hi podrà haver mai una bona, sana i fecunda acollida”.

Moltes trobades i exposicions van testimoniar multitud d'obres en favor de migrants, marginats, exclosos i pobres. Per exemple, PizzaAut, una empresa que dona feina a nois autistes.

Els temes tractats van ser molt variats: dels reptes de l'educació al diàleg interreligiós, de la transició ecològica a la intel·ligència artificial, del desenvolupament sostenible als

fonaments culturals de la democràcia.

Entre els testimonis, destacaven els d'aquelles persones que han creat llocs per a l'esperança en situacions de pobresa i guerra. En un monestir trapenc a Síria, concretament a Azer, han estat capaços de dur esperança a un país destruït per la guerra i les dificultats econòmiques, també a causa de l'embargament occidental.

També va ser impressionant el testimoni del metge Takashi Pablo Nagai i de la seva esposa Midori, supervivents a l'explosió atòmica de Nagasaki; unes paraules que esdevenen font d'esperança per al nostre temps, que s'encamina cap al desastre.

Amb la intervenció del president de la República Italiana, Sergio Mattarella, va concloure el Meeting d'enguany. La propera edició se celebrarà a Rímìni del 20 al 25 d'agost del 2024.

DIAMANTS

COL·LECCIONISTA **COMPRA**

Joies amb diamants

Totes les talles i colors

Talles antigues

Discreció
Màxima **taxació**

Tel. 628 330 844
Tel. 608 544 651

 Cartes

Enginyeria biomèdica

Soc subscriptor de *Catalunya Cristiana* des de fa molts anys i seguidor entusiasta dels articles de Mn. Francesc Nicolau. L'article del 10 de setembre sobre enginyeria biomèdica em va cridar molt l'atenció perquè és el camp en què he treballat des del 1975 fins que m'he jubilat, fa ben poc. De fet, soc un dels cinc fundadors de la Societat Espanyola d'Enginyeria Biomèdica, que inicialment es deia Agrupació Espanyola de Bioenginyeria. Aquesta disciplina va néixer força abans que es fundés la Biomedical Engineering Society, que esmenta Mn. Nicolau.

També vull dir que el primer llibre en català sobre aquest tema és probablement la *Introducció a l'Enginyeria Biomèdica* (Edicions 62, 1976), del Dr. Josep G. Llauro, que va desenvolupar la seva tasca sobretot als Estats Units.

RAMON PALLÀS

He llegit la carta que m'heu enviat del Sr. Pallàs amb l'article que ell hi afegeix sobre com ha anat això de l'aplicació de l'enginyeria a la medicina. Com podeu suposar, estic content que li hagi plagut el meu article sobre el tema i li dono les gràcies pel que m'ha enviat.

MN. FRANCESC NICOLAU

Nou disseny gràfic

He rebut el setmanari amb el nou disseny gràfic. La meua opinió és molt favorable. Ha millorat molt la seva lectura, cosa que agraeixo. Permeteu-me que aquesta besàvia us faci un petit suggeriment. A l'entrevista del cardenal Joan Josep Omella, publicada en el número 2294 de *Catalunya Cristiana*, les preguntes estan impreses en un contrast perfecte. Ara bé, la lletra de les respostes —que són, al meu entendre, el contingut més interessant— surt més difuminada. Seria bo poder donar una mica més de contrast a les lletres.

CARME GIRÓ

El meu quadern

Cada dia —i des de fa més de setanta anys— escric al meu quadern, i mirant enrere m'adono de l'evolució d'una vida. Procurant sempre anar endavant, intento no cometre els mateixos errors, que no és fàcil, i anar superant-me, tot modificant certes conductes.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Processons tardorenques

Els carrers de Granada i de Còrdova s'han poblat de processons tardorenques, al llarg de setembre i octubre. Les germandats i confraries han tret al carrer les seves imatges amb motiu d'una "Magna", a Granada, i d'aniversaris fundacionals, a Còrdova. La religió popular no només es manté, sinó que sembla que creix al cor del poble cristià. El canvi d'època que vivim no renuncia a aquests anhels d'infinitud que viuen al més profund de l'ésser humà. A

la bona voluntat d'afrontar els problemes globals hi ha un intent d'imposar un "pensament únic subvencionat". L'Agenda 2030 s'està utilitzant per a un procés de "colonització ideològica" per establir un nexa directe entre l'aprovació d'ajudes i l'adopció d'ideologies que imposen models antropològics.

La religiositat popular és un impuls interior per oferir unes imatges que ens connecten amb el missatge de Jesús: Crist camí del Calvari, Crist a la Creu, i la seva Mare Santíssima, acompanyant-lo en tot moment, com a totes les mares que senten a les entranyes el patiment dels fills. Les imatges són mediacions de la humanitat de Jesús i de Maria.

El papa Francesc, a la JMJ de Lisboa, va oferir deliciosos missatges per aconseguir una vida reeixida; entre d'altres, la silueta d'un Déu que "perdona sempre perquè Déu és compassiu". I aquest altre:

"Gravem-nos al cor que som estimats per Déu com som." Les germandats de moltes ciutats i pobles d'Andalusia ens han mostrat les seves imatges en aquesta tardor angoixada que viu la humanitat. No són un espectacle més, tot al contrari. Cada imatge ens convida a mirar Jesús, perquè com va subratllar amb força el Papa a Lisboa: "Estimar com Jesús ens fa lluminosos."

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

“Ès clau construir nous líders defensors de drets humans”

Miguel Montenegro,
director de la Comissió de Drets Humans d'El Salvador

JOAN ANDREU PARRA
Barcelona

Miguel Ángel Rogel Montenegro (San Salvador, 1960) visita Espanya convidat pels Comitès Òscar Romero per compartir la seva preocupació pel deteriorament de la democràcia al seu país després de l'arribada a la presidència de Nayib Bukele.

Quines conseqüències té el règim d'excepció a El Salvador?

Portem més d'un any i mig amb aquest règim i crec que continuarà aprovant-se amb pròrrogues per part de l'Assemblea Legislativa perquè s'acosten eleccions legislatives i municipals i al president Bukele li genera suport a la seva candidatura (que és inconstitucional). Això té un impacte enorme i unes conseqüències sobre la població: més de 76.000 persones detingudes, 7.000 alliberats i un nombre no informat de morts en penals.

Per què continua tenint tanta popularitat el president?

Hi ha por i inquietud entre la població i això comporta una reducció de l'aprovació de Bukele, encara que segueix amb una elevada popularitat per la seva imatge

de combat frontal a la delinqüència i a les xarxes del crim. Veurem si aquesta popularitat continua a finals d'any, no així la dels seus diputats i els consells municipals. Si abans la por era cap a les *maras* (encara hi ha inseguretat), ara ens trobem amb agents de l'Estat (policia i forces armades) que s'han vist involucrats en violacions, robaris i amenaces després que el president els donés llum verda per actuar contra les bandes, i ja hi ha detencions d'aquestes autoritats.

Es pot exercir un periodisme lliure a El Salvador?

Sí, la llibertat d'expressió no està vetada per part de l'Estat; ara bé, hi ha temor que es pugui perseguir en un futur. Hi ha dos grans grups de mitjans de comunicació que s'oposen a Bukele i no hi ha hagut censura o persecució, sí un estat de por. *El Faro* és un mitjà digital que s'ha vist obligat a fugir del país perquè van a fons en les investigacions (les negociacions dels funcionaris amb les bandes).

Des de la seva entitat acusen Bukele de voler esborrar la memòria, a què es refereixen?

Antonio Velasco

Montenegro, acompanyat de membres dels Comitès Òscar Romero a la porta de l'església de Santa Anna, de Barcelona, on va participar en una taula rodona sobre migració i drets humans a Amèrica Llatina, el 5 d'octubre passat.

Fa més de 40 anys que Montenegro està compromès en la defensa i promoció dels drets humans al seu país, amb experiència a Sud-àfrica o Irlanda del Nord.

Després de dotze anys de conflicte armat, es van signar els acords de pau, es va crear la Comissió de la Veritat, per investigar els crims més atroços, i que va donar unes recomanacions (a l'informe "De la bogeria a l'esperança") al sistema de justícia, a les forces armades i a la guerrilla de l'FMLN. En particular, el sistema de justícia

Agustí Codinach

“Si abans la por era cap a les bandes, ara ens trobem amb agents de l'Estat que s'han vist involucrats en violacions, robatoris i amenaces”

“Fins avui no hi ha hagut avenços en matèria de reparació”

“L'executiu té un control total dels òrgans de l'Estat i totes les institucions estan cooptades, no hi ha opció de contrapès a un govern tan autoritari”

havia d'enfortir-se per ser capaç de combatre la impunitat i la corrupció, però no va voler investigar diverses massacres i va emparar els victimaris. L'Assemblea Legislativa va aprovar el 1993 la Llei d'Amnistia, amb la qual cosa es va tancar la possibilitat de justícia i es va garantir la impunitat dels victimaris. Les organitzacions de drets humans vam pressionar fins que el 2016 es va declarar inconstitucional aquesta Llei, obrint les possibilitats a víctimes i famílies per investigar i presentar els seus casos. La Sala Constitucional també va demanar a l'Estat que monitoritzés anualment els avenços en matèria de reparació a les víctimes i que s'elaborés una Llei de Reparació i Justícia Transicional que no ha estat discutida ni aprovada, s'ha oblidat, malgrat que va ser una promesa electoral de Bukele. Lamentablement, fins avui no hi ha hagut avenços en matèria de reparació.

Hi ha cap organisme internacional que s'estigui enfrontant a Bukele?

Sí, hi ha recomanacions i peticions de la Comissió Interamericana de Drets Humans per garantir el respecte als drets humans i alguns aspectes de la democràcia que no han estat presos seriosament pel govern salvadorenc. També ho ha fet el Sistema Universal de Nacions Unides pel que fa al maltractament i tortures als centres penals i es demana ratificar el protocol sobre aquesta qüestió. Aquest protocol obliga que les entitats externes puguin entrar a verificar l'estat dels presos i el govern no ho vol. Fins avui el govern ha fet com si sentís ploure i es limita a defensar-se mitjançant una Procuradoria de Drets Humans que fa informes que no són creïbles.

La mà dura i els mètodes de Bukele tenen una bona acollida entre els governs veïns?

No són els governs d'Amèrica Llatina, sinó alguns funcionaris, com ara alcaldes d'alguna regió o polítics, que diuen que si arriben al poder aplicaran aquestes polítiques. Boric i Petro s'han oposat a aquests mètodes, ni Mèxic, amb l'efervescència de la inseguretat tan present, no s'ha apuntat a aquestes polítiques. Cal rebutjar

aquest tipus de mètodes d'un govern tan dictatorial, que imposa criteris o amenaça les municipalitats, saltant-se l'Estat de dret. L'executiu té un control total dels òrgans de l'Estat i totes les institucions estan cooptades, no hi ha cap opció de contrapès a un govern tan autoritari.

Quines són les claus per abordar i pacificar aquests conflictes?

Els governs, que són els principals conductors d'una nació, han de fer un fòrum de concertació polític, social, econòmic per poder sortir de la crisi en què un país estigui immers, amb taules de treball que aportin propostes concretes. Personalment, esperava que Bukele en arribar al poder podria llançar una invitació a tots els sectors socials (Església, sindicats, gremis...) i a les grans majories desposseïdes del país per abordar la inseguretat i altres qüestions socials (pobresa extrema, migracions). En canvi, no ho va fer i el govern té una actitud de repressió contra la inseguretat, i deté gent humil. S'han alliberat 7.000 detinguts de manera injusta sense reparar-los i són criminalitzats per la societat. Però som a temps encara de sortir d'aquesta situació: tenim la possibilitat i esperança que s'abordi amb seriositat.

Vostè i la seva família han estat víctimes de vulneració dels drets humans. De quina manera aquests fets el porten a comprometre's com a activista?

El que va passar durant la guerra va permetre enfrontar aquestes realitats per la defensa dels drets humans del poble salvadorenc; tristament, molts vam passar per aquestes circumstàncies, per exemple, cinc companyes de la Comissió han estat assassinades i vam ser víctimes directes i indirectes per la repressió del govern, això va enfortir la raó per seguir lluitant amb conseqüències sobre la pròpia vida. T'adones que milers de persones han viscut aquesta situació i això et dona la força per continuar lluitant. He convidat molts joves perquè segueixin treballant pels drets humans i que hi hagi un relleu. És clau construir nous líders defensors de drets humans, ja hi ha alguns joves amb aquest entusiasme.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Es pot apagar un incendi amb una bomba explosiva?

Flickr / Steve Coyote

Bombes explosives poden servir per aconseguir l'extinció d'incendis.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Em direu: aquesta pregunta que avui ens poses de títol del teu article d'aquesta setmana creiem que és ben clar que té una resposta negativa. Una bomba en un incendi encara hi afegeix més calor, i d'on li pot venir una força que apagui les flames? Doncs us haig de dir que no és aquesta la resposta correcta. Perquè

hi ha la realitat d'un fet que li dona resposta afirmativa.

Va ser a Suècia pel juliol del 2018. S'hi havia declarat un devastador incendi que portava unes 25.000 hectàrees cremades i que ja arribava prop del municipi d'Älvdalen, on era impossible de controlar, quan se'ls va ocórrer enviar-hi un avió que hi llancés una bomba explosiva. I què va passar? Èxit total. El foc que avançava aterroridors desaparegué. Es pot dir que la cosa anà millor fins i tot del que es pensava. Ho exposà en una conferència Johan Szymanski: "Ha tingut un efecte molt positiu."

Per què va ser així? Crec que tots heu experimentat que amb una bufada es pot apagar un ciri encès. El vent de l'alenada treu per un moment l'aire amb el seu oxigen de l'entorn

de la flama. Ningú no s'estranya que s'apagui, no hi veu res que no s'entengui. Doncs una bomba explosiva també fa una bufada molt intensa i es produeix el mateix fenomen. Així de senzill.

I ara ve la pregunta: si aquest resultat va demostrar com bombes explosives poden servir per aconseguir l'extinció d'incendis, per què no s'ha aplicat cap vegada més aquest mètode? La resposta no la podem donar nosaltres. S'ha de fer la pregunta als governs de les nacions. D'altra banda, ja es veu també que fer una comanda així als militars no és gaire senzill. Però val la pena que se sàpiga l'existència d'aquest mètode d'apagafocs. I per això us ho he volgut explicar. Oi que és interessant saber-ho?

GENT DE CASA

Josep Casanovas

Mn. Josep Casanovas va encarregar al pintor Josep Verdaguer la decoració de l'església de Sant Andreu de Palomar.

**JOAN
PALLARÈS
PERSONAT**
Historiador

Mossèn Josep Casanovas i Casanovas havia nascut a Barcelona el 2 de juliol del 1896. Seguint la seva vocació, va cursar estudis al Seminari Conciliar. Sotsdiaca el juny del 1919, era ordenat sacerdot el 1920, any en què va ser enviat, com a vicari, a Santa Maria de Vilafranca del Penedès.

El 1923 aniria a Sant Sadurní d'Anoia; després, el 1925, a Sant Joan de Vilassar i el 1926, a Santa Maria de Badalona. Va anar a Sant Martí de Provençals, amb mossèn Jaume Juliana, el juny del 1928, quan s'estava construint la nova parròquia de la Sa-

grera, però el 1932, l'any de la seva benedicció, ell marxaria, ja de rector, a Sant Jaume de Sesoliveres.

El gener del 1934 va ser nomenat regent de Sant Vicenç de Mollet del Vallès, poble llavors de sis mil habitants, mig pagès, mig industrial, bastant conflictiu; ell va procurar mantenir l'Església al marge, tot i simpatitzar amb la Lliga catalana.

El juliol del 1936, l'església, que mesos anteriors ja havia patit atemptats incendiàries, va ser assaltada, cremada i enderrocada, i es va perdre un patrimoni notable. Ell va fugir i es va amagar a Barcelona. Finalment, va ser detingut i tancat en un vaixell presó, l'Uruguay, ancorat al port de Barcelona.

Acabada la guerra, va retornar a Mollet i va posar en marxa una junta d'obres. El primer de juliol del 1939 posaven la primera pedra del nou temple i el 1946 ja el tenien del tot acabat.

El 1948, el bisbe Modrego el va destinar a Sant Andreu de Palomar, poble agregat a Barcelona el 1897, en una parròquia que anava recupe-

rant-se molt lentament dels estralls del 1936. Mossèn Josep Casanovas li va donar una empenta enorme, va recuperar altars i va enllestir obres. Pel fet de finançar la reconstrucció llogant cadires a les celebracions al preu d'una pesseta, popularment el coneixien com a "Mossèn Pesseta".

Acabat el temple i veient-lo orfe, amb les seves grans proporcions i les parets nues, va encarregar al pintor local Josep Verdaguer la decoració de les parets amb temes bíblics o de la vida de l'apòstol sant Andreu. Una obra que començà el 1956 i l'acabaria el 1960, amb un resultat extraordinari. Verdaguer va decorar, els anys següents, una dotzena de temples arreu de la geografia catalana.

Mossèn Josep Casanovas no va aturar-se. Va dotar el temple de noves campanes, imatges... Va donar empenta i vida a la comunitat parroquial, sent estimat i reconegut. Moria a Sant Andreu el 29 de maig del 1968. Mossèn Joan Galtés li va dedicar el 1990, en homenatge, un extens article centrat en els anys del seu ministeri i obra a Mollet.

ZOFIA KOSSAK

Feliz culpa

Ediciones Palabra, 2023,
272 pàg.

El comte Mikolaj Sapieha ha con- tret una estranya malaltia i, encorat- jat pels seus amics, emprèn un pe- legrinatge a Roma. Allà és rebut per Urbà VIII, que li aconsella que s'en- comani la Madonna de Guadalupe. La vida li canviarà per sempre.

MAGDA BARCELÓ

Da vida a tus sueños

Editorial Desclée De Brouwer, 2023,
184 pàg.

A través de dotze històries reals de persones que han viscut un procés de *coaching*, l'autora desgrana amb eloqüència i generositat unes lliçons clau que, com a humans, necessitem aprendre per créixer i aconseguir despertar a la nostra pròpia natura.

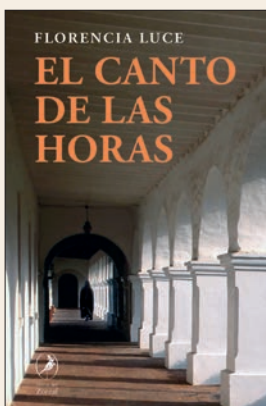

LUIS MARÍN DE SAN MARTÍN

Te hablo al corazón

Editorial San Pablo, 2023,
416 pàg.

El pontificat de Joan XXIII ha deixat una petjada inesborrable en la histò- ria de l'Església. Partint de les seves pròpies paraules, aquest llibre és un homenatge a la seva memòria i també una guia segura que ens ajuda a caminar plegats en aquest temps d'esperança.

FLORENCIA LUCE

El canto de las horas

Libros del Zorzal, 2023,
306 pàg.

Rere els murs d'un convent, un grup de monges consagra els seus dies a l'adoració silenciosa de Déu. La Marie té 20 anys quan s'uneix a la comunitat, regida per l'abadessa Beatriz, seguint la crida divina a una vida de sacrifici i pregària per un món més just.

MATHIEU DETCHESSAHAR

El mercat no té moral

Editorial Albada, 2023,
162 pàg.

Les pàgines d'aquest assaig pro- posen idees per formular una al- ternativa al poder immoderat de la lògica econòmica i mercantil. Tracta dels valors que cal preservar i d'allò que els amenaça; de les coses que no es compren i que la mercantilització corromp.

ANDER IZAGIRRE i ZUHAITZ GURRUTXAGA

Subcampeón

Libros del K.O, 2023, 356 pàg.

Amb 19 anys, Zuhaitz Gurrutxa- ga va debutar amb la Reial Societat en Primera Divisió. Posteriorment, va jugar en diversos equips, mentre lluitava contra l'ansietat i la depres- sió. Gràcies al seu sentit de l'humor, es va reconciliar amb el futbol i amb ell mateix.

CRÍTICA DE TEATRE

Perduts a la nostra ciutat

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

De l'autor Thornton Wilder, els espectadors coneixeran segurament un espectacle tan celebrat com *El llarg dinar de Nadal*. Només per aquesta referència i per l'estrena absoluta en català de la que és també una obra emblemàtica seva, *La nostra ciutat*, premi Pulitzer

del 1938, però ambientada a principis del segle XX, ja era prou garantia per córrer a ulls clucs a veure-la. A més, el repartiment esclatant en la versió catalana hi convida, amb l'actriu Rosa Renom al capdavant com a narradora.

Però totes les expectatives excessives corren risc. D'entrada, que els espectadors s'oblidin d'*El llarg dinar de Nadal*. Pot semblar que s'hi acosti pel seu registre èpic, brechtia, però si allà hi ha un enfilall de captivadores històries personals d'una nissaga familiar de gairebé un segle, noranta dinars nadalencs per ser exactes!, aquí, després de dues hores, pot ser que els espectadors surtin del teatre esperant encara que els expliquin alguna història.

I és que la història de *La nostra ciutat* és el pas del temps. I para de comptar. Seguint les instruccions de l'autor, la posada en escena no té pràcticament *attrezzo*. Això fa que els intèrprets juguin amb la mímica i el moviment —en la primera part, no sempre— i que aquest joc, d'entrada, prometi. Però el fet és que aquest recurs es va diluint.

Tot i que Thornton Wilder sembla que preferia que no hi hagués cap mena d'escenografia, aquí s'han passat fins i tot de la ratlla: dues grans escales de tisora per representar el festeig de la parella, una taula i unes cadires, un piano, primer imaginat i després físic, i un muntatge escenogràfic arquitectònic de fusteria, que fuig de la càmera negra que demana l'obra, i crea un espai que, tret d'obrir-se en un parell o tres d'ocasions al fons per crear una visió coral amb llum d'albada, no hi té cap altra funció més.

Tothom neix, creix, viu i mor a Grover's Corners, on no hi passa bo i res, però un lloc del qual tots els que hi viuen contenen meravelles. I allà transcorre la vida a través dels quinze personatges. Llàstima que, tenint-los tots ben congregats, costi tant saber-hi veure què els passa de debò i què passa a Grover's Corners o què passa en el món que hi va retratar el 1938 Thornton Wilder.

© Sílvia Poch

Guillem Balart, Tai Fati i Rosa Boladeras en una de les escenes de "La nostra ciutat", al Teatre Lliure.

AMB BON HUMOR

"LA NOSTRA CIUTAT",

de Thornton Wilder

DRAMATÚRGIA: Llätzer Garcia

INTÈRPRETS: Guillem Balart, Rosa Boladeras, Tai Fati, Oriol Genís, Paula Malia, Carles Martínez, Biel Montoro, Lluís Oliver, Mercè Pons, Rosa Renom, entre d'altres

DIRECCIÓ: Ferran Utzet

Sala Fabià Puigserver, Teatre Lliure Montjuïc

Fins al 12 de novembre

CRÍTICA LITERÀRIA

Cultura popular religiosa

**FRA VALENTÍ
SERRA
DE MANRESA**
Caputxí

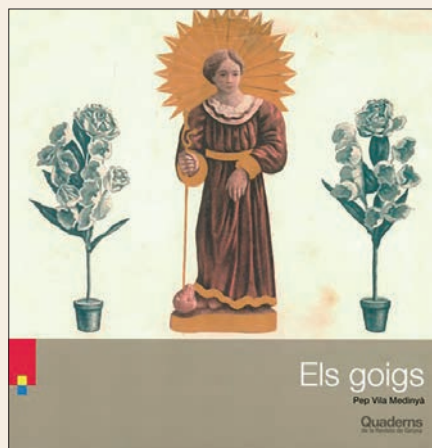
Ens plau de donar notícia als lectors de *Catalunya Cristiana* d'aquesta bella i molt suggeridora aproximació al món dels "goigs" que ha preparat l'expert estudiós de la cultura popular Pep Vila, on posa de manifest l'enorme importància dels "goigs" que, més enllà de l'interès que tenen per a l'estudi de la religiositat popular, gaudeixen, alhora, d'una gran importància per a l'estudi de la toponímia, dels xilògrafs i dels impressors de casa nostra.

L'autor explica que un dels primers textos catalans on s'esmenta el terme "goigs" és a la *Crònica de Ramon Muntaner* (1325-1328) i també en alguns missals i consuetes, amb referències a com s'havien de cantar els "goigs" en les diverses festivitats de la Mare de Déu i dels sants (pàg. 12-13). A partir del segle XVI, els "goigs" també s'anomenen "cobles", i s'han estampat en uns fulls solts de mida i tipografia diversa que avui ens permeten conèixer les nombroses devocions populars de casa nostra, així com també les característiques de les

imprentes locals i la qualitat i estil propi dels gravats catalans.

Al llarg d'aquesta monografia de Pep Vila se'ns parla de la història i procedència dels "goigs", sobre el seu valor literari i simbòlic, sobre les col·leccions públiques i privades de Catalunya, sobre els autors de les lletres i, particularment, tracta a propòsit de l'estudi de la llengua, toponímia i geografia aportada pels "goigs", ja que l'estudi d'aquests impresos ens regala nombrosa informació complementària sobre ermites i llocs de culte, confraries i topònims.

L'autor clou el seu estudi amb aquesta proposta: "Avui cal continuar llegint i divulgant els goigs per a l'estudi de la medicina rural, la mentalitat popular i de la gent del camp, els costums, la toponímia, la filosofia de la religió, la iconografia, la litúrgia i l'antropologia" (pàg. 91). Una felicitació ben cordial a Pep Vila per la seva constant i destacada aportació a l'estudi de les tradicions populars catalanes, especialment de les comarques gironines i del Rosselló.

PEP VILA MEDINYÀ

Els Goigs (Quaderns de la Revista de Girona, 227)

Diputació de Girona, 2023, 96 pàg.

UN NOU LLINDAR

Fets per a servir

La forma cristiana d'exercir l'autoritat és el servei. No hi ha dret que molts pateixin l'orgull dels qui cerquen amb obsessió el poder i volen mantenir la gent sota els seus peus, sigui per l'opressió física o per motius ideològics. La temptació del poder sempre està a l'abast de qualsevol que el pretén.

Quan el desig de poder apareix en un cor ambiciós, infecta les relacions humanes convertint-les en inhumanes; aleshores és impossible dedicar-se als altres mitjançant un servei humil. Queda molt clara l'afirmació de Jesús a l'Evangelí: "Tothom qui s'enaltirà serà humiliat, però tothom qui s'humiliarà, serà enaltit" (Mt 23,12).

Jesús ens ha deixat en herència els valors de la humilitat i del servei, sempre imperats per l'amor. El servei indica una forma humil d'una nova relació humana. El sentit que Jesús li dona prové de quelcom més profund, que és la caritat, la paraula que defineix l'amor cristià. El qui estima no cerca el seu propi interès, sinó l'interès dels altres, un amor fet tot ell de donació. És l'amor de Déu que Jesús ens ha comunicat. Pel que fa al servei, per tant, hem de tenir present allò que diu Jesús: "Tothom exigeix molt d'aquells a qui ha donat molt, tothom reclama més d'aquells a qui ha prestat més" (Lc 12,48b). Es refereix als qui exerceixen l'autoritat i els demana que siguin com els qui serveixen, fent-se assequibles a tots. Què cal dir dels drets adquirits, dels títols, dels tractaments, de les diferències, dels escalafons i de tanta parafernàlia acumulada, quan Jesús reclama dels seus seguidors, començant per nosaltres, els bisbes i els preveres, que ens agenollem i rentem els peus, tal com ho va fer ell? Pensem que això afecta a tothom!

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de: **appec**
editors de revistes i digitals

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro**Consiliari:** Mn. Miquel Ramón Fuentes**Sotsdirectora:** Carme Munté Margalef**Redactors:** Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra**Lingüista:** Montserrat Pibernat**Fotògraf:** Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**

Marcos Aceituno, PJ Armengou, Pilarín Bayés, Venancio Carrión, Jaume Castro, Giorgio Chevallard, Montserrat Creus, Pau M. Duran, Carme Escales, Juanjo Fernández, Tica Font, Antonio Gil, Jaume González Padrós, Ignasi Miranda, Àngel Miret, Glòria Monés, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau, Joan Palero, Montse de Paz, Joan Pal-larès-Peronat, Josep Manel Prats, Quique, Jesús Renau, Valentí Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull

Redacció, administració, publicitat i promoció:C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabil·litat), Dídac Campos (subscripcions)

Club Nous Amics: Janet Duatis**Autoedició i compaginació:**

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-
cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon
industrial El Cementiri. Tel. 938 788
403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT
FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nos-
tres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari **Agenda****Barcelona****ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ**El **diumenge 5 de novembre**, a les 17.30, concert de piano de Narcís Rodas a favor de la Fundació Mirada de Esperanza; el **divendres 10**, a les 19.00, Xavier Morlans presenta *Cançó espiritual d'avui* (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).**TALLER D'ORACIÓ I VIDA PER A ADULTS (MÈTODE P. IGNACIOLAR-RAÑAGA)**El **dimecres 8 de novembre**, a les 19.00, sessió informativa a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià de Barcelona. Contacte: Serena, tel. 636 584 068.**AULA MOUNIER**El **dijous 9 de novembre**, a les 19.00, *El personalisme comunitari: harmonia i conflicte social* amb Albert Llorca (c/ Calàbria, 273 - Barcelona).**MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES**El **diumenge 12 de novembre**, a les 18.00, conferència de la Gna. Griselda Cos *La utopia. Un horitzó de referència*. Inscripció: griseldacosboada@gmail.com.**CRISTIANISME I JUSTÍCIA**Els **dissabtes 18 de novembre, 16 de desembre, 20 de gener, 17 de febrer, 16 de març, 20 d'abril, 18 de maig i 1 de juny**, a les 10.00, curs *Com creure avui* (www.cristianismeijusticia.net).**Solsona****ANY JUBILAR BELLPUIG**El **dissabte 11 de novembre**, a les 19.00, acte de celebració dels 400 anys de la primera arribada del Crist de Bormio a Bellpuig i 70 del seu retorn: concert de música de cambra amb l'Orfeó Joventut de Bellpuig a l'església de Sant Nicolau de Bellpuig.**SANTUARI DEL MIRACLE**El **cap de setmana del 24 al 26 de novembre**, psicologia i espiritualitat *Vorejant l'ànima humana 2: el dol*. Més informació: tel. 973 291 699.**Tarragona****TERESA DE LISIEUX**El **dimarts 7 de novembre**, a les 17.30, conferència *Context històric i espiritual de Teresa de Lisieux* amb Mn. Lluís Noguero a l'abadia de la parròquia de Sant Jaume d'Arbeca.**MANS UNIDES**El **divendres 10 de novembre**, a les 20.30, concert de Tocats de Canya i Josep Mateu a favor de Mans Unides a la parròquia de Sant Salvador del Vendrell.**Terrassa****CONCERTS DE MARATA**El **diumenge 12 de novembre**, a les 11.00, recital de violoncel (Anna Mikulska) i piano (Philippe Argenty) en record de Pau Casals a la parròquia de Santa Coloma de Marata (les Franqueses del Vallès).**“LA MÚSICA DEL CEL”**El **diumenge 12 de novembre**, a les 17.30, concert del Cor de Cambra de Granollers *El Rèquiem de Fauré. L'encís del paradís* a la parròquia de Sant Esteve de Granollers.**MEDITACIÓ I SILENCI**El **diumenge 12 de novembre**, matinal de meditació i silenci a les Carmelites de Terrassa. Informació: an-namariarifasais@gmail.com.**Vic****TERRITORI OLIBA**El **dimecres 8 de novembre**, a les 17.00, visita guiada dels comissaris a l'exposició *Bèsties* al Museu Episcopal de Vic.**CATALONIA SACRA**El **dissabte 11 de novembre**, a les 11.00, visita guiada *L'església renaixentista de Sant Jaume de Calaf* amb Jordi Morros. Reserves: tel. 693 720 202.**PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA**

Pel Papa, perquè continuï acompanyant en la fe el ramat que li ha estat encomanat

“Hem de fer de les celebracions exequials signe de l'autèntica esperança cristiana”

CARME MUNTÉ MARGALEF

Barcelona

El servei religiós als tanatoris és de 7 dies la setmana i 365 dies l'any. D'aquí la importància de comptar amb agents de pastoral compromesos amb aquest servei sense descans i que aporta consol i esperança en moments de dol. Com ens explica el seu director, Alfons Sagalés, el Secretariat Diocesà de Tanatoris té signats, fins ara, convenis amb dues empreses de serveis funeraris que gestionen 6 tanatoris de la diòcesi de Barcelona. El que es vol és anar estenent aquest model de conveni a totes les empreses funeràries.

Quins són els principals reptes de l'atenció religiosa als tanatoris?

Un dels primers reptes és portar a terme l'acció pastoral que l'Església té encomanada i que requereix d'una preparació i una formació adequada, fent de les nostres celebracions signe d'autèntica esperança cristiana. I acompanyar totes aquelles persones que pateixen per la mort d'un ésser estimat, tenint en compte l'atenció acurada i la proximitat en aquests difícils moments del dol. La celebració d'unes exèquies és el primer anunci a una nova vida en què la mort i la resurrecció de Crist donen pas a la vida eterna. Aquesta esperança ens permet trobar una resposta a les inquietuds que ens provoca l'horitzó de la mort i que tot sovint ens provoquen angoixa i malestar. Hem de fer de les celebracions exequials signe de l'autèntica esperança cristiana.

Quin paper tenen els altres agents de pastoral quan preveres i diaques no arriben a tot?

Fonamental. És una realitat que la falta de vocacions ha fet que els laics tinguem un paper més important i actiu en l'Església i sobretot en aquesta pastoral. El nostre estimat bisbe auxiliar Toni Vaddell (ACS), quan es va fer càrrec del secretariat, ja va veure que per donar resposta a la urgent necessitat d'endregar les celebracions de les exèquies religioses en els diferents tanatoris necessitàvem l'ajut de tots aquells creients, homes i dones, que volguessin fer un pas endavant col·laborant en el que calgués amb la nostra diòcesi. Recordo que més de 100 persones es van presentar a la convocatòria que havíem fet a finals del 2019, al Seminari de Barcelona, presidida pel cardenal Joan Josep Omella, per col·laborar en el nostre secretariat. Els cristians, quan se'ns necessita, hi som.

ALFONS SAGALÉS

Director del Secretariat Diocesà de Tanatoris de Barcelona

Quina importància té el contacte amb la família del difunt a l'hora de preparar unes exèquies?

Tota. La visita a la família a la sala de vetlla és importantíssima. És veritat que a vegades no tenim tot el temps que voldríem per entrevistar-nos amb la persona que ha demanat la cerimònia religiosa, però hem de ser capaços d'empatitzar el màxim possible en el mínim temps possible.

Quines oportunitats pastorals i d'evangelització ofereix la pastoral als tanatoris?

Als tanatoris hi ve tothom: creients, no creients, agnòstics i totes aquelles persones crítiques i allunyades de l'Església. Però potser en podem recuperar uns quants si en els nostres agents pastorals veuen una actitud d'acolliment, de suport, d'escolta i de tranquil·litat, en definitiva de donar suport a aquelles persones i famílies que estan passant per moments de dolor, de pena, d'incertesa i d'imptència. És un fet inevitable davant del qual no podem fer res, però sí que podem acompanyar amb la major de les tendreses i calmes possibles. El bisbe Toni deia que a França el 30% de les conversions a la religió catòlica es donaven als tanatoris. Nosaltres ens donaríem per satisfets només amb l'1%.

ràdio estel

RÀDIO ESTEL

NOVA TEMPORADA, AMB MÉS CONTINGUTS SOCIALS I RELIGIOSOS

ESCOLTANT, SENTIRÀS!

WWW.RADIOESTEL.CAT